

Rolnummers 4563, 4592, 4608, 4613,
4625 en 4627 / 4589 / 4614 / 4618 en
4621 / 4619 / 4620, 4622, 4624 en
4628 / 4626 / 4673, 4674, 4675, 4678,
4682, 4683, 4706, 4707 en 4708

Arrest nr. 144/2012
van 22 november 2012

A R R E S T

In zake : de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, ingesteld door Marie-Noëlle Solvay en anderen, en de prejudiciële vragen betreffende de artikelen 6 tot 9 en 14 tot 17 van hetzelfde decreet, gesteld door de Raad van State.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters R. Henneuse en M. Bossuyt, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter R. Henneuse,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. A. *Onderwerp van de beroepen tot vernietiging en van de prejudiciële vragen*

1. a) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 25 november 2008 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 26 november 2008, heeft Marie-Noëlle Solvay, wonende te 1310 Terhulpen, chaussée de Bruxelles 115, beroep tot vernietiging ingesteld van het decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan en, in ondergeschikte orde, van de artikelen 1 tot 4 en 16 tot 18 van dat decreet (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 25 juli 2008, tweede editie).

b) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 23 december 2008 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 24 december 2008, is beroep tot vernietiging ingesteld van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 en, in ondergeschikte orde, van de artikelen 1 tot 4 en 16 tot 18 van dat decreet door de vzw « Le poumon vert de La Hulpe », met maatschappelijke zetel te 1310 Terhulpen, rue des Combattants 90, Jacques Solvay de la Hulpe, wonende te 1310 Terhulpen, chaussée de Bruxelles 115, en Jean-Marie Solvay de la Hulpe, wonende te 1310 Terhulpen, chaussée de Bruxelles 115.

c) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 14 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 15 januari 2009, heeft de vzw « La Hulpe, Notre Village », met maatschappelijke zetel te 1310 Terhulpen, avenue Roi Baudouin 19, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 16 en 17 van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008.

d) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 21 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 22 januari 2009, heeft Alix Walsh, wonende te 1310 Terhulpen, chaussée de Bruxelles 117, beroep tot vernietiging ingesteld van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 en, in ondergeschikte orde, van de artikelen 1 tot 4 en 16 tot 18 van dat decreet.

e) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 januari 2009, heeft André Philips, wonende te 1081 Brussel, Jetselaan 45, beroep tot vernietiging ingesteld van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 en, in ondergeschikte orde, van de artikelen 16 en 17 van dat decreet.

f) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 januari 2009, heeft de vzw « De Vrienden van het Zoniënwoud », met maatschappelijke zetel te 1030 Brussel, Jan Blockxstraat 14, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 1 tot 4 en 16 tot 18 van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 4563, 4592, 4608, 4613, 4625 en 4627 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

2. Bij arrest nr. 188.742 van 11 december 2008 in zake de vzw « Association des Riverains et Habitants des Communes proches de l'Aéroport, B.S.C.A. (Brussels South Charleroi Airport) », Grégoire Stassin en André Gilliard tegen het Waalse Gewest, tussenkommende partij : de nv « Société Wallonne des Aéroports » (afgekort « SOWAER »),

waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 22 december 2008, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 8 van het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan,

- in zoverre het het ministerieel besluit van 25 juli 2005 ‘ betreffende globale [vergunning] verstrekt aan NV SOWAER voor de luchthaven Charleroi-Brussels South (luchthavenstation (3 000 000 passagiers/jaar), voertuigenparkings (1 600 plaatsen op de begane grond en 1 000 plaatsen op de verdiepingen), toegangswegen tot die parkings, banen voor het verkeer van vliegtuigen, vliegtuigparkeerplaatsen verbonden aan het luchthavenstation, waterzuiveringsstation, technische gebouwen, oliepark (opslag van 2 430 m³ kerosine en 30 m³ brandstof voor wegverkeer) en opening van nieuwe gemeentewegen) ’ bekrachtigt,

- en in zoverre het uitsluit dat die vergunning, verstrekt door de Waalse Regering, zoals de andere door een administratieve overheid verstrekte vergunningen het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op het door een belanghebbende ingestelde beroep tot nietigverklaring, in het bijzonder wanneer dat beroep is ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels betreffende de verdeling van de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten,

- en de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, al dan niet met elkaar in samenhang gelezen, alsook die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1998, en met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

Die zaak is ingeschreven onder nummer 4589 van de rol van het Hof.

3. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 22 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 23 januari 2009, hebben Paul Fastrez en Henriette Fastrez, wonende te 1040 Brussel, Legerlaan 73, beroep tot vernietiging ingesteld van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 en, in ondergeschikte orde, van de artikelen 1 tot 4 en 14 van dat decreet.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 4614 van de rol van het Hof.

4. a) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 23 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 26 januari 2009, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 1 tot 6 van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 door Jean-Pierre Olivier, wonende te 4470 Saint-Georges-sur-Meuse, rue du Château d'Eau 22, Pierre Deneye, wonende te 4470 Saint-Georges-sur-Meuse, rue Vingt Ponts 59/A, Paul Thiry, wonende te 4400 Flémalle, rue des Béguines 34, Antoine Boxus, wonende te 4460 Bierset, avenue de la Gare 92, en Willy Roua, wonende te 4460 Bierset, avenue de la Gare 83.

b) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 januari 2009, heeft de Vlaamse Regering beroep tot vernietiging ingesteld van de woorden « Luik-Bierset » en van punt a) in artikel 1, 1°, en van artikel 6 van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 4618 en 4621 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

5. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 januari 2009, heeft de vzw « Inter-Environnement Wallonie », met maatschappelijke zetel te 5000 Namen, boulevard du Nord 6, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 1 tot 4 en 18 van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 4619 van de rol van het Hof.

6. a) Bij verzoekschriften die aan het Hof zijn toegezonden bij op 26 januari 2009 ter post aangetekende brieven en ter griffie zijn ingekomen op 27 januari 2009, zijn beroepen tot vernietiging ingesteld van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 en, in ondergeschikte orde, van de artikelen 1 tot 4 en 18 van dat decreet, respectievelijk door de nv « Sartau », met maatschappelijke zetel te 4050 Chaudfontaine, rue de la Béole 52, door de vzw « Charleroi South Air Pur », met maatschappelijke zetel te 6120 Nalinnes, rue Pétrias 109, en Pierre Grymonprez, wonende te 6120 Nalinnes, rue des Sept Petites 24, door de nv « Agrebois », met maatschappelijke zetel te 1200 Brussel, de Broquevillelaan 99, en Yves de le Court, wonende te 1600 Sint-Pieters-Leeuw, Hoogstraat 151, en door Philippe Grisard de la Rochette, wonende te 4870 Trooz, rue Bay Bonnet 18.

b) Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 28 januari 2009, is beroep tot vernietiging ingesteld van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 en, in ondergeschikte orde, van artikel 1, 4°, van dat decreet door Nicole Laloux, wonende te 4052 Beaufays, route de l'Abbaye 112, François Gevers, wonende te 4870 Trooz, Clos Bois-Lemoine 3, Annabelle Denoël-Gevers, wonende te 4870 Trooz, Clos Bois-Lemoine 41, Marc Traversin, wonende te 4870 Trooz, Clos Bois-Lemoine 4, Joseph Melard en Chantal Michiels, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue du Centenaire 18, Thierry Regout, wonende te 4870 Trooz, Clos Bois-Lemoine 27, René Canfin, wonende te 4632 Magnée-Fléron, rue Résidence Air Pur 32, Georges Lahaye en Jeanine Postelmans, wonende te 4632 Soumagne, rue du Centenaire 22, Christophe Dehousse en Christine Lahaye, wonende te 4632 Soumagne, rue du Centenaire 5, Jean-Marc Lesoinne, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue Nonfays 13, Jacques Teheux en Anne-Marie Larock, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue du Fawtay 2, Bernadette Mestdag, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue du Fawtay 25, Jean-François Seraffin en Françoise Mahoux, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue du Fawtay 16, Ferdinand Wallraf en Mariel Jeanne, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue du Fawtay 7, Agnès Fortemps, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue du Fawtay 5, Georges Seraffin en Jeannine Melen, wonende te 4632 Cerexhe-Heuseux, rue du Fawtay 15A, en de vzw « Groupement Cerexhe-Heuseux/Beaufays », met maatschappelijke zetel te 4052 Beaufays (Chaudfontaine), rue des Grosses Pierres 55.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 4620, 4622, 4623, 4624 en 4628 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

7. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 januari 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 27 januari 2009, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 1 tot 4, 15 en 18 van het voormelde decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 door de vzw « Action et Défense de l'Environnement de la vallée de la Senne et de ses Affluents », met maatschappelijke zetel te 1421 Eigenbrakel, rue du Try 40, de vzw « Réserves Naturelles RNOB », met maatschappelijke zetel te 5000 Namen, rue du Wisconsin 3, Stéphane Banneux, wonende te 1440 Kasteelbrakel, rue Nicolas Baudine 18-20, en Zénon Darquenne, wonende te 1440 Kasteelbrakel, rue Nicolas Baudine 8.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 4626 van de rol van het Hof.

8. a) Bij arresten nrs. 191.951 en 191.950 van 27 maart 2009 in zake respectievelijk Guido Durllet en anderen en Antoine Boxus en Willy Roua tegen het Waalse Gewest, tussenkomende partij : de « Société régionale wallonne du Transport », waarvan de expedities ter griffie van het Hof zijn ingekomen op 3 april 2009, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Kan artikel 6 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, zonder de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet te schenden, het Waals Parlement ertoe machtigen het ministerieel besluit van 13 september 2006 tot toekenning van een stedenbouwkundige vergunning verstrekt aan ' Société régionale wallonne du Transport ' (Gewestelijke Waalse Vervoermaatschappij) voor de verlenging van de start- en landingsbaan van de luchthaven Luik-Bierset te bekrachtigen, zonder de grond van het dossier en de regelmatigheid van de administratieve procedure te onderzoeken ?

2. Schendt artikel 6 van het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het, wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructures en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 13 september 2006 tot toekenning van een stedenbouwkundige vergunning verstrekt aan ' Société régionale wallonne du Transport ' (Gewestelijke Waalse Vervoermaatschappij) voor de verlenging van de start- en landingsbaan van de luchthaven Luik-Bierset bekrachtigt en uitsluit dat die door de Waalse Regering afgegeven vergunning, zoals de andere door een administratieve overheid afgegeven vergunningen, het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op beroep tot vernietiging van een belanghebbende, in het bijzonder wanneer dat beroep werd ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels die de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdelen en

- de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang onderzocht, alsmede die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1988, en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij de richtlijn 97/11/EG van de

Raad van 3 maart 1997 en bij de richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003, alsmede met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

b) Bij arresten nrs. 191.953 en 191.952 van 27 maart 2009 in zake respectievelijk Philippe Daras en Bernard Croiselet en Paul Fastrez en Henriette Fastrez tegen het Waalse Gewest, tussenkommende partij : de nv « Infrabel », waarvan de expedities ter griffie van het Hof zijn ingekomen op 3 en 6 april 2009, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Kan artikel 14 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, zonder de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet te schenden, het Waals Parlement ertoe machtigen, om wat betreft het GEN-net en aanhorigheden, toegangs- en aansluitingswegen in verband daarmee, het ministerieel besluit van 9 februari 2006 betreffende de globale vergunning verstrekt aan de NMBS voor de aanleg en de uitbating van het derde en het vierde spoor op Infrabelspoorlijn 124 Brussel-Charleroi tussen de gemeenten Waterloo, Eigenbrakel en Nijvel te bekrachtigen, zonder de grond van het dossier en de regelmatigheid van de administratieve procedure te onderzoeken ?

2. Schendt artikel 14 van het decreet van het Waals Parlement betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het, wat betreft het GEN-net en aanhorigheden, toegangs- en aansluitingswegen in verband daarmee, het ministerieel besluit van 9 februari 2006 betreffende de globale vergunning verstrekt aan de NMBS voor de aanleg en de uitbating van het derde en het vierde spoor op Infrabelspoorlijn 124 Brussel-Charleroi tussen de gemeenten Waterloo, Eigenbrakel en Nijvel bekrachtigt en uitsluit dat die door de Waalse Regering afgegeven vergunning, zoals de andere door een administratieve overheid afgegeven vergunningen, het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op beroep tot vernietiging van een belanghebbende, in het bijzonder wanneer dat beroep werd ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels die de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdelen en

- de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang onderzocht, alsmede die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1988, en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij de richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 en bij de richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003, alsmede met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

c) Bij arrest nr. 192.092 van 31 maart 2009 in zake de vzw « Association des Riverains et Habitants des Communes proches de l'Aéroport, B.S.C.A. (Brussels South Charleroi Airport) » en Bernard Page tegen het Waalse Gewest, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 8 april 2009, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Kan artikel 7 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, zonder de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet te schenden, het Waals Parlement ertoe machtigen, wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, de stedenbouwkundige vergunning van 16 september 2003 afgegeven door de gemachtigde ambtenaar van het Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed van Charleroi aan de nv 'SOWAER' strekkende tot de uitvoering van overweldigingswerkzaamheden op de Tintia en de wijziging van het bodemreliëf in het noordoostelijk deel van het luchthavengebied te bekrachtigen, zonder de grond van het dossier en de regelmatigheid van de administratieve procedure te onderzoeken ?

2. Schendt artikel 7 van het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het, wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, de stedenbouwkundige vergunning van 16 september 2003 afgegeven door de gemachtigde ambtenaar van het Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed van Charleroi aan de nv 'SOWAER' strekkende tot de uitvoering van overweldigingswerkzaamheden op de Tintia en de wijziging van het bodemreliëf in het noordoostelijk deel van het luchthavengebied bekrachtigt en uitsluit dat die door de Waalse Regering afgegeven vergunning, zoals de andere door een administratieve overheid afgegeven vergunningen, het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op beroep tot vernietiging van een belanghebbende, in het bijzonder wanneer dat beroep werd ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels die de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdelen en

- de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang onderzocht, alsmede die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1988, en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij de richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 en bij de richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003, alsmede met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

d) Bij arrest nr. 192.091 van 31 maart 2009 in zake de vzw « Association des Riverains et Habitants des Communes proches de l'Aéroport, B.S.C.A. (Brussels South Charleroi Airport) » en anderen tegen het Waalse Gewest, tussenkommende partij : de nv « Société Wallonne des Aéroports », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 8 april 2009, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Kan artikel 9 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, zonder de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet te schenden, het Waals Parlement ertoe machtigen, wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 27 juli 2005

betreffende de milieuvergunning verstrekt aan de nv 'SOWAER' voor de uitbating van de luchthaven Charleroi-Brussels South te bekrachtigen, zonder de grond van het dossier en de regelmatigheid van de administratieve procedure te onderzoeken ?

2. Schendt artikel 9 van het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het, wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 27 juli 2005 betreffende de milieuvergunning verstrekt aan de nv 'SOWAER' voor de uitbating van de luchthaven Charleroi-Brussels South bekrachtigt en uitsluit dat die door de Waalse Regering afgegeven vergunning, zoals de andere door een administratieve overheid afgegeven vergunningen, het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op beroep tot vernietiging van een belanghebbende, in het bijzonder wanneer dat beroep werd ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels die de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdelen en

- de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang onderzocht, alsmede die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1988, en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij de richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 en bij de richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003, alsmede met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

e) Bij arrest nr. 192.193 van 2 april 2009 in zake de vzw « Action et Défense de l'Environnement de la vallée de la Senne et de ses Affluents » en anderen tegen het Waalse Gewest, tussenkommende partij : de cvba « Intercommunale du Brabant wallon », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 14 mei 2009, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Is artikel 15 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het het ministerieel besluit van 19 juni 2008 ' betreffende de globale vergunning verstrekt aan de intercommunale IBW voor de bouw en de uitbating van het zuiveringsstation op de Hain, 92 000 equivalent-inwoners groot, in de gemeente Kasteelbrakel ' bekrachtigt, gebaseerd op motieven die kunnen vallen onder de categorie van de voldoende dringende redenen van algemeen belang teneinde, ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, te verantwoorden dat het Waals Parlement optreedt in de individuele procedure van afgifte van de globale vergunning, waardoor aan die vergunning de waarde wordt verleend van een wetgevende handeling en, in voorkomend geval, dat te dezen een uitzondering wordt gemaakt op het beginsel van de scheiding der machten, al dan niet ten nadele van de personen die het project in rechte betwisten ?

2. Kan artikel 15 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, zonder de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet te schenden, het Waals Parlement ertoe machtigen de

globale vergunning van 19 juni 2008 te bekrachtigen, zonder in voorkomend geval de grond van het dossier en inzonderheid de wettigheidskritiek te onderzoeken die de verzoekende partijen hebben geformuleerd in het beroep dat hangende is voor de Raad van State ?

3. Schendt artikel 15 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het het ministerieel besluit van 19 juni 2008 ‘ betreffende de globale vergunning verstrekt aan de intercommunale IBW voor de bouw en de uitbating van het zuiveringsstation op de Hain, 92 000 equivalent-inwoners groot, in de gemeente Kasteelbrakel ’ bekrachtigt en uitsluit dat die door de Waalse Regering afgegeven vergunning, zoals de andere door een administratieve overheid afgegeven vergunningen, het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op beroep tot vernietiging van een belanghebbende, in het bijzonder wanneer dat beroep werd ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels die de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdelen en

- de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang onderzocht, alsmede die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1988, en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij de richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 en bij de richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003, alsmede met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

f) Bij arrest nr. 192.192 van 2 april 2009 in zake de vzw « Le poumon vert de La Hulpe » en anderen tegen het Waalse Gewest, tussenkomen partijen : de nv « Codic België » en de vennootschap naar Amerikaans recht « Federal Express European Services Inc. », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 14 mei 2009, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Is artikel 16 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het het ministerieel besluit van 7 juli 2008 ‘ betreffende de milieuvergunning verstrekt aan NV Codic België met als doel de uitbating van een administratief en opleidingscentrum bevattende verscheidene technische installaties op een goed gelegen in Terhulpen, Brusselsesteenweg 135 ’ bekrachtigt, gebaseerd op motieven die kunnen vallen onder de categorie van de voldoende dringende redenen van algemeen belang teneinde, ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, te verantwoorden dat het Waals Parlement optreedt in de individuele procedure van afgifte van de milieuvergunning betreffende een privéproject, waardoor aan die vergunning de waarde wordt verleend van een wetgevende handeling, en, in voorkomend geval, dat te dezen een uitzondering wordt gemaakt op het beginsel van de scheiding der machten, al dan niet ten nadele van de personen die het project in rechte betwisten ?

2. Kan artikel 16 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, zonder de

artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet te schenden, het Waals Parlement ertoe machtigen de milieuvergunning van 7 juli 2008 te bekrachtigen, zonder, in voorkomend geval, de grond van het dossier betreffende de aanvraag tot vergunning en inzonderheid de bestaanbaarheid van het project met de bescherming van de site waarop het moet worden gevestigd te onderzoeken, terwijl die kwestie de schorsing van de uitvoering van de milieuvergunning heeft verantwoord ?

3. Schendt artikel 16 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het het ministerieel besluit van 7 juli 2008 ‘ betreffende de milieuvergunning verstrekt aan NV Codic België met als doel de uitbating van een administratief en opleidingscentrum bevattende verscheidende technische installaties op een goed gelegen in Terhulpen, Brusselsesteenweg 135 ’ bekrachtigt en uitsluit dat die door de Waalse Regering afgegeven vergunning, zoals de andere door een administratieve overheid afgegeven vergunningen, het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op beroep tot vernietiging van een belanghebbende, in het bijzonder wanneer dat beroep werd ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels die de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdelen en

- de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang onderzocht, alsmede die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1988, en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij de richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 en bij de richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003, alsmede met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

g) Bij arrest nr. 192.197 van 2 april 2009 in zake de vzw « Le poumon vert de La Hulpe » en anderen tegen het Waalse Gewest, tussenkomen de partijen : nv « Codic België » en de vennootschap naar Amerikaans recht « Federal Express European Services Inc. », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 14 mei 2009, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Is artikel 17 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het het ministerieel besluit van 4 juni 2008 ‘ betreffende de [stedenbouwkundige vergunning] verstrekt aan de NV Codic België met als doel de [bouw] van een administratief en opleidingscentrum bevattende verscheidene technische installaties op een goed gelegen in Terhulpen, Brusselsesteenweg 135 ’ bekrachtigt, gebaseerd op motieven die kunnen vallen onder de categorie van de voldoende dringende redenen van algemeen belang teneinde, ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, te verantwoorden dat het Waals Parlement optreedt in de individuele procedure van afgifte van de stedenbouwkundige vergunning betreffende een privéproject, waardoor aan die vergunning de waarde wordt verleend van een wetgevende handeling, en, in voorkomend geval, dat te dezen een uitzondering wordt gemaakt op het beginsel van de scheiding der machten, al dan niet ten nadele van de personen die het project in rechte betwisten ?

2. Kan artikel 17 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, zonder de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet te schenden, het Waals Parlement ertoe machtigen de stedenbouwkundige vergunning van 4 juni 2008 te bekrachtigen, zonder, in voorkomend geval, de grond van het dossier en inzonderheid de bestaanbaarheid van het project met de goede ruimtelijke ordening in tegenwoordigheid van een blijkbaar onwettig gewestplan alsmede de bestaanbaarheid met de wettelijke bepalingen betreffende de gevolgen van de bescherming van de site te onderzoeken, terwijl die vaststellingen tot de schorsing van de uitvoering van de door het gemeentecollege afgegeven vergunning hebben geleid ?

3. Schendt artikel 17 van het decreet van het Waals Parlement van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, in zoverre het het ministerieel besluit van 4 juni 2008 ‘ betreffende de [stedenbouwkundige vergunning] verstrekt aan de NV Codic België met als doel de [bouw] van een administratief en opleidingscentrum bevattende verscheidende technische installaties op een goed gelegen in Terhulpen, Brusselsesteenweg 135 ’ bekrachtigt en uitsluit dat die door de Waalse Regering afgegeven vergunning, zoals de andere door een administratieve overheid afgegeven vergunningen, het voorwerp kan uitmaken van een volledige wettigheidstoetsing door de Raad van State op beroep tot vernietiging van een belanghebbende, in het bijzonder wanneer dat beroep werd ingesteld vóór de inwerkingtreding van dat decreet,

- de regels die de bevoegdheid tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten verdelen en

- de artikelen 10, 11, 13 en 23 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang onderzocht, alsmede die artikelen in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, gedaan te Aarhus op 25 juni 1988, en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij de richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 en bij de richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003, alsmede met de artikelen 6 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 4673, 4674, 4675, 4678, 4682, 4683, 4706, 4707 en 4708 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

B. *Rechtspleging*

Bij beschikking van 18 februari 2010 heeft het Hof alle zaken samengevoegd.

Bij tussenarrest nr. 30/2010 van 30 maart 2010, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 11 juni 2010, heeft het Hof :

- de afstand van het beroep toegewezen in de zaak nr. 4623;

- de volgende prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie :

- «1. Dienen de artikelen 2, punt 2, en 9, lid 4, van het Verdrag van Aarhus ‘ betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden ’ te worden geïnterpreteerd overeenkomstig de preciseringen aangebracht in de Toepassingsgids met betrekking tot dat Verdrag ?

2. a) Dient artikel 2, punt 2, van het Verdrag van Aarhus zo te worden geïnterpreteerd dat het van de toepassingsfeer van het genoemde Verdrag wetgevende akten uitsluit zoals de stedenbouwkundige vergunningen of milieuvergunningen verleend overeenkomstig de artikelen 1 tot 4 van het decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 ‘ betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan ’ ?

b) Dient artikel 2, punt 2, van het Verdrag van Aarhus zo te worden geïnterpreteerd dat het van de toepassingsfeer van het genoemde Verdrag wetgevende akten uitsluit zoals de bekrachtigingen van stedenbouwkundige vergunningen of milieuvergunningen vervat in de artikelen 5 tot 9 en 14 tot 17 van hetzelfde decreet ?

c) Dient artikel 1, lid 5, van de richtlijn 85/337/EEG ‘ betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten ’ zo te worden geïnterpreteerd dat het van de toepassingsfeer van de genoemde richtlijn wetgevende akten uitsluit zoals de stedenbouwkundige vergunningen of milieuvergunningen verleend overeenkomstig de procedure ingevoerd in de artikelen 1 tot 4 van hetzelfde decreet ?

d) Dient artikel 1, lid 5, van de richtlijn 85/337/EEG zo te worden geïnterpreteerd dat het van de toepassingsfeer van de genoemde richtlijn wetgevende akten uitsluit zoals de bekrachtigingen van stedenbouwkundige vergunningen of milieuvergunningen vervat in de artikelen 5 tot 9 en 14 tot 17 van hetzelfde decreet ?

3. a) Dienen de artikelen 3, lid 9, en 9, leden 2, 3 en 4, van het Verdrag van Aarhus en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG zo te worden geïnterpreteerd dat ze zich verzetten tegen een procedure, zoals die welke is ingevoerd in de artikelen 1 tot 4 van hetzelfde decreet, krachtens welke de decreetgever stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen uitreikt die door een administratieve overheid zijn voorbereid en die enkel het voorwerp kunnen uitmaken van de in B.6 en B.7 bedoelde beroepen voor het Grondwettelijk Hof en de rechtscolleges van de rechterlijke orde ?

b) Dienen de artikelen 3, lid 9, en 9, leden 2, 3 en 4, van het Verdrag van Aarhus en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG zo te worden geïnterpreteerd dat ze zich verzetten tegen de aanneming van wetgevende akten zoals de retroactieve bekrachtigingen vervat in de artikelen 5 tot 9 en 14 tot 17 van hetzelfde decreet, die enkel het voorwerp kunnen uitmaken van de in B.6 en B.7 bedoelde beroepen voor het Grondwettelijk Hof en de rechtscolleges van de rechterlijke orde ?

4. a) Dienen artikel 6, lid 9, van het Verdrag van Aarhus en artikel 9, lid 1, van de richtlijn 85/337/EEG zo te worden geïnterpreteerd dat ze zich verzetten tegen een procedure, zoals die welke is ingevoerd in de artikelen 1 tot 4 van hetzelfde decreet, krachtens welke een decreet dat stedenbouwkundige vergunningen of milieuvergunningen verleent, niet zelf alle elementen dient te bevatten aan de hand waarvan kan worden gecontroleerd of die vergunningen gebaseerd zijn op een adequaat voorafgaand onderzoek, uitgevoerd overeenkomstig de vereisten van het Verdrag van Aarhus en de richtlijn 85/337/EEG ?

b) Dienen artikel 6, lid 9, van het Verdrag van Aarhus en artikel 9, lid 1, van de richtlijn 85/337/EEG zo te worden geïnterpreteerd dat ze zich verzetten tegen de aanneming van wetgevende akten zoals de bekrachtigingen vervat in de artikelen 5 tot 9 en 14 tot 17 van hetzelfde decreet, die zelf niet alle elementen bevatten aan de hand waarvan kan worden gecontroleerd of die vergunningen gebaseerd zijn op een adequaat voorafgaand onderzoek, uitgevoerd overeenkomstig de vereisten van het Verdrag van Aarhus en de richtlijn 85/337/EEG ?

5. Dient artikel 6, lid 3, van de richtlijn 92/43/EEG ‘inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna’ zo te worden geïnterpreteerd dat het een wetgevende overheid in staat stelt projecten te vergunnen zoals diegene die worden bedoeld in de artikelen 16 en 17 van hetzelfde decreet, terwijl de daaromtrent uitgevoerde effectenstudie door de Raad van State, uitspraak doende volgens de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid, onvolledig werd geacht en in strijd is met een advies van de overheid van het Waalse Gewest die belast is met het ecologisch beheer van het natuurlijk milieu ?

6. Dient, in geval van ontkennend antwoord op de vorige vraag, artikel 6, lid 4, van de richtlijn 92/43/EEG zo te worden geïnterpreteerd dat de verwezenlijking van een infrastructuur bestemd om er het administratief centrum van een private vennootschap te vestigen en er een groot aantal werknemers tewerk te stellen, kan worden beoordeeld als een dwingende reden van groot openbaar belang ? ».

Bij arrest van 16 februari 2012 in de zaak nr. C-182/10 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie op de vragen geantwoord.

Bij beschikking van 28 februari 2012 heeft het Hof de partijen uitgenodigd, in een uiterlijk op 17 april 2012 in te dienen aanvullende memorie, waarvan ze een kopie laten toekomen aan de andere partijen binnen dezelfde termijn, hun eventuele opmerkingen te formuleren naar aanleiding van het voormelde arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de vzw « Association des Riverains et Habitants des Communes proches de l'Aéroport, B.S.C.A. (Brussels South Charleroi Airport) », Grégoire Stassin en André Gilliard, in de zaken nrs. 4589, 4682 en 4683;

- de nv « Société Wallonne des Aéroports » (afgekort « SOWAER »), in de zaken nrs. 4589 en 4683;

- de vzw « Inter-Environnement Wallonie » en anderen, in de zaken nrs. 4619, 4626 en 4627;

- de vzw « Action et Défense de l'Environnement de la vallée de la Senne et de ses Affluents » en anderen, in de zaken nrs. 4706 en 4708;

- de « Société régionale wallonne du Transport », in de zaken nrs. 4673 en 4674;

- Marie-Noëlle Solvay en anderen, in de zaken nrs. 4563, 4592, 4613, 4627, 4707 en 4708;

- Nicole Laloux en anderen, in de zaak nr. 4628;
- Jean-Pierre Olivier en anderen, in de zaken nrs. 4618 en 4674;
- de Waalse Regering, in alle zaken.

Op de openbare terechtzitting van 17 juli 2012 :

- zijn verschenen :

. Mr. M. Alexandre *loco* Mr. T. Vandenput, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 4563, 4592, 4613 en 4614, voor de tussenkomen- de partijen Marie-Noëlle Solvay en anderen, in de zaak nr. 4627, voor Paul Fastrez en Henriette Fastrez, in de zaak nr. 4678, en voor de vzw « Le poumon vert de La Hulpe » en anderen, in de zaken nrs. 4707 en 4708;

. Mr. M. Alexandre *loco* Mr. M. Pilcer, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 4608 en 4625;

. Mr. J. Sambon, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 4619, 4626 en 4627, voor de vzw « Action et Défense de l'Environnement de la vallée de la Senne et de ses Affluents » en anderen, in de zaak nr. 4706, en voor de vzw « De Vrienden van het Zoniënwoud », in de zaak nr. 4708;

. Mr. F. Haumont, advocaat bij de balie te Brussel, en Mr. F. Guérenne, advocaat bij de balie te Nijvel, voor de nv « Société Wallonne des Aéroports » (afgekort « SOWAER »), in de zaken nrs. 4589 en 4683;

. Mr. A. Kettels, tevens *loco* Mr. L. Misson, advocaten bij de balie te Luik, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 4618, voor Guido Durllet en anderen, in de zaak nr. 4673, en voor Antoine Boxus en Willy Roua, in de zaak nr. 4674;

. Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 4621;

. Mr. L. Dehin, tevens *loco* Mr. C. Brüls, advocaten bij de balie te Luik, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 4628;

. Mr. F. Haumont, advocaat bij de balie te Brussel, en Mr. F. Guérenne, advocaat bij de balie te Nijvel, voor de Waalse Regering, in alle zaken;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en A. Alen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de beroepen

A.1.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 4620 en 4624 vorderen de integrale vernietiging van het bestreden decreet en in ondergeschikte orde van de artikelen 1 tot 4 en 18 ervan, in zoverre die moeten worden toegepast op de autowegverbinding tussen de autowegen E40 en E25 van Cerexhe-Heuseux naar Beaufays. De verzoekende partijen in de zaak nr. 4628 verzoeken het Hof het integrale bestreden decreet te vernietigen en in ondergeschikte orde op zijn minst artikel 1, eerste lid, 4°, ervan te vernietigen, dat specifiek de autowegverbinding Cerexhe-Heuseux-Beaufays beoogt. De verzoekende partijen in de zaak nr. 4622 vragen het Hof het bestreden decreet integraal te vernietigen en in ondergeschikte orde de artikelen 1 tot 4 en 18 van het genoemde decreet, in zoverre die bepalingen moeten worden toegepast op de wegsectie van de E420 die een afrit ten zuiden van Charleroi verschaft.

De verzoekers in de zaken nrs. 4620 en 4624 zijn eigenaars of mede-eigenaars van terreinen bedoeld in de ministeriële besluiten van 29 mei 2007 betreffende de onteigening van onroerende goederen te Chaudfontaine en te Trooz. Volgens die verzoekers zou de genoemde onteigening worden verantwoord door de aanleg van de autowegverbinding tussen Cerexhe-Heuseux en Beaufays. Het bestreden decreet zou bijgevolg hun situatie ongunstig kunnen raken doordat het de uitreiking bij decreet mogelijk maakt van de administratieve vergunningen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van het project, en doordat het hun aldus de mogelijkheid doet verliezen om beroepen in te stellen bij de Raad van State. De verzoekende partijen zouden immers eigenaar zijn van percelen bedoeld in het ministerieel besluit van 22 oktober 2007 betreffende de onteigening van onroerende goederen te Couvin. Die onteigening zou worden verantwoord om reden van de aanleg van de autoringweg rond Couvin.

De eerste verzoekende partij in de zaak nr. 4622 is een rechtspersoon wiens maatschappelijk doel erin bestaat de levenskwaliteit van de bewoners van de zuidelijke rand rond Charleroi te behartigen. Zij heeft met name als opdracht te bestuderen of een doorlopende autoweg ten zuiden van de Charleroise agglomeratie noodzakelijk is en welke de verschillende mogelijke trajecten zijn. Die vereniging is voornamelijk actief op het grondgebied van de gemeente Nalinnes en heeft bijzondere belangstelling voor het bouwproject van de wegsectie van de E420 die de zuidelijke ringweg rond Charleroi vormt, en die volgens haar ernstig indruist tegen het door haar nagestreefde collectieve belang. Volgens die partij kan het bestreden decreet het collectieve belang dat zij beschermt ongunstig raken, door de uitreiking bij decreet mogelijk te maken van de administratieve vergunningen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van het genoemde project, waardoor aldus de belanghebbende derden de mogelijkheid wordt ontzegd beroepen in te stellen bij de Raad van State die gegrond zijn op middelen afgeleid uit de schending van de – wettelijke, decretale of verordenende – reglementering die ter zake van toepassing is.

De tweede verzoeker in de zaak nr. 4622 is gedomicilieerd op een dertigtal meter van het westelijke traject dat werd voorbestemd voor de wegsectie van de E420, tussen Jamioulx en Nalinnes. Hij vreest dat de aan te leggen autoweg zware gevolgen zal hebben niet alleen voor de waarde van zijn eigendom maar ook voor de kwaliteit van zijn onmiddellijke leefomgeving.

De eerste zestien verzoekers in de zaak nr. 4628 wonen langs de voorbehouden zone waarin is voorzien voor de verbinding Cerexhe-Heuseux-Beaufays. Aangezien het bestreden decreet een aandeel heeft in het veranderingsproces van hun leefomgeving, zijn die verzoekers van mening dat zij kennelijk een belang hebben bij het vorderen van de vernietiging ervan. Bovendien zou dat decreet tot gevolg hebben dat hun elke vordering tot schadevergoeding voor de gewone rechtscolleges, op grond van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek en van artikel 159 van de Grondwet, wordt ontzegd. Uit een bekommernis van rechtszekerheid vorderen de verzoekende partijen in deze zaak de vernietiging van het algehele decreet.

Het maatschappelijk doel van de zeventiende verzoekende partij in de zaak nr. 4628 bestaat in de strijd tegen de autowegverbinding tussen Cerexhe-Heuseux en Beaufays en de verdediging van het leefmilieu in de gemeenten Chaudfontaine, Fléron, Soumagne en Trooz. Het onderwerp van het bestreden decreet zou

rechtstreeks verband houden met haar maatschappelijk doel, vermits het de procedure en draagwijdte van een bouwvergunning in verband met de aanleg van de verbinding tussen Cerexhe-Heuseux en Beaufays zou wijzigen.

A.1.2. De Waalse Regering betwist het belang van de verzoekende partijen in de zaken nrs. 4620, 4622, 4624 en 4628 bij het vorderen van de vernietiging van de artikelen 5 tot 17 van het bestreden decreet. Die bepalingen zouden immers vergunningen bekrachtigen die werden toegekend voor de ontwikkeling van de luchthaveninfrastructuur te Luik-Bierset en te Charleroi-Brussels South, voor de ontwikkeling van het GEN-net, voor de bouw van het zuiveringsstation op de Hain of nog voor het project van de vennootschap Codic.

De verzoekers in de zaken nrs. 4620 en 4624 zouden, volgens de Waalse Regering, van hun belang om in rechte te treden niet doen blijken op grond van hun hoedanigheid van eigenaar of mede-eigenaar, maar op grond van het feit dat het bestreden decreet hun de mogelijkheid zou kunnen doen verliezen om voor de Raad van State de wettigheid te betwisten van de vergunning die de aanleg van de autoweg zou toelaten. Hun belang om in rechte te treden valt aldus samen met hun middelen. De Waalse Regering is van mening dat aangezien zal worden aangetoond dat de middelen die ter staving van hun beroepen worden aangevoerd niet gegrond zijn, zij geen belang zullen hebben om in rechte te treden.

Wat betreft de verzoekers in de zaken nrs. 4622 en 4628 gaat de Waalse Regering ervan uit dat hun beroep slechts ontvankelijk is in zoverre de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 en 18 van het bestreden decreet wordt gevorderd.

A.2.1. De verzoekers in de zaak nr. 4614 verantwoorden hun belang bij de vordering tot vernietiging van het bestreden decreet - of op zijn minst van de artikelen 1 tot 4 en 14 ervan - door hun hoedanigheid van eigenaar van terreinen gelegen op het grondgebied van de gemeente Waterloo.

Zij voeren aan dat de globale vergunning die wordt bedoeld in het ministerieel besluit van 9 februari 2006 bekrachtigd bij artikel 14 van het bestreden decreet, voorziet in de aanleg, op die terreinen, van een parking voor voertuigen, na afbraak van de gebouwen die er thans staan. Zij preciseren dat zij, in de hoedanigheid van omwonenden van dat project, op 11 april 2006 bij de Raad van State de nietigverklaring van dat ministerieel besluit hebben gevorderd. Zij voeren ook aan dat het Waalse Gewest, bij ministerieel besluit van 4 april 2006, heeft geweigerd hun een stedenbouwkundige vergunning te verlenen voor het omvormen van die gebouwen tot woningen, wegens het gevaar van onteigening ten algemenen nutte als gevolg van de toekomstige uitvoering van de voormelde globale vergunning.

De verzoekers voegen eraan toe dat hun belang bij het vorderen van de vernietiging van de bestreden bepalingen ook voortvloeit uit hun hoedanigheid van « mogelijke aanvragers » van een stedenbouwkundige vergunning, van een milieuvergunning of van een globale vergunning, doordat het decreet van 17 juli 2008 een afwijkende procedure invoert voor de toekenning van die vergunningen.

A.2.2. Volgens de Waalse Regering hebben de verzoekers alleen belang bij het vorderen van de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 en 18 van het decreet van 17 juli 2008.

Zij is van mening dat hun belang bij het vorderen van de vernietiging van de andere bepalingen van het decreet zich niet onderscheidt van het belang dat iedere persoon erbij heeft dat de wet in alle omstandigheden wordt nageleefd. Zij leidt hieruit af dat de erkenning van een belang ten aanzien van die bepalingen zou neerkomen op het aanvaarden van een *actio popularis*.

A.3.1. De verzoekende partij in de zaak nr. 4563 en de tweede en de derde verzoekende partij in de zaak nr. 4592 zetten uiteen dat zij gedomicilieerd zijn in Terhulpen waar zij daadwerkelijk hoofdzakelijk verblijven. Hun woning is op 85 meter van de perceelgrens van de in het geding zijnde vestigingssite gelegen. Zij wijzen erop dat zij bijgevolg, samen met hun andere familieleden, de naaste omwonenden van het in het geding zijnde project zijn en dat zij in die hoedanigheid over een reeds verkregen, dadelijk en persoonlijk belang beschikken om het beroep in te stellen. Zij zouden belang erbij hebben om hun omgeving gewijzigd te zien in overeenstemming met de Grondwet, de wetten en de van toepassing zijnde reglementen.

De eerste verzoekende partij in de zaak nr. 4592, de vzw « Le poumon vert de La Hulpe », streeft ernaar, volgens artikel 3 van haar statuten, op te komen voor de integriteit en de biologische diversiteit, alsook het leefmilieu in de ruime zin van het woord te beschermen en een leef- en wandelklimaat van goede kwaliteit in de omtrek van het domein van de schenking Solvay te bevorderen. De vereniging heeft eveneens tot doel de functie

van het hiervoor beschreven gebied als groen en blauw netwerk met de onmiddellijke omgeving, waaronder het Zoniënwood, veilig te stellen.

Volgens die verzoekende partij zou de inwerkingstelling van de bestreden handeling op substantiële en onwettige wijze afbreuk doen aan de integriteit en aan de biologische, ecologische en natuurlijke kwaliteiten van de vestigingssite die zij zoveel mogelijk beschermd wil zien.

De vzw «La Hulpe, Notre Village», verzoekende partij in de zaak nr. 4608, verantwoordt de ontvankelijkheid van het beroep dat zij heeft ingesteld tegen de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet door artikel 3 van haar statuten, dat onder meer voorziet in de bescherming van het uitzonderlijke patrimonium dat door de gemeente Terhulpen wordt gevormd.

De verzoekende partij in de zaak nr. 4613 is gedomicilieerd in Terhulpen waar zij daadwerkelijk hoofdzakelijk verblijft. Haar woning is op 290 meter van de perceelgrens van de vestigingssite van FedEx gelegen. Zij meent bijgevolg over een reeds verkregen, dadelijk en persoonlijk belang te beschikken om het beroep in te stellen, waarbij zij zich erop beroept dat zij belang erbij heeft om haar omgeving, zo niet beschermd, dan toch wel gewijzigd te zien in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetten en reglementen.

De verzoeker in de zaak nr. 4625 is gedomicilieerd in het gebouw dat uitsluitend bestemd is als kantoorruimte voor zijn notariaat. Sedert 1977 verblijft hij daadwerkelijk met zijn gezin in een villa die op ongeveer 600 meter van het beschermde gebied «Long Fond» is gelegen, dat het perceel van het FedEx-project vormt, en op ongeveer 100 meter van het beschermde gebied van het Zoniënwood, dat is voorgesteld als gebied van communautair belang en als speciale beschermingszone krachtens het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 tot vaststelling van die gebieden. De verzoeker verduidelijkt voorts dat hij over een actueel en persoonlijk belang beschikt om het beroep in te stellen daar hij regelmatig een wandeling maakt of zich te paard in de betrokken gebieden begeeft en zijn vrije tijd besteedt aan het observeren van de fauna en de flora en aan het fotograferen in die gebieden.

De vzw «De Vrienden van het Zoniënwood», verzoekende partij in de zaak nr. 4627, verduidelijkt dat zij, volgens artikel 3 van haar statuten, tot doel heeft om «vóór alles, het geheel en het natuurlijke en landschappelijke karakter van het Zoniënwood, zijn ecosysteem, zijn fauna en flora, zijn monumenten en archeologische vindplaatsen, zijn grensgebieden en zijn verbindingen met de aangrenzende groene ruimtes in het kader van het groene en blauwe netwerk te beschermen, alsook de kennis van en het respect voor dat woud bij het grote publiek te bevorderen». De vzw wijst erop dat zij door het bestreden decreet wordt geraakt in zoverre het belangrijke handelingen en werken op het geografische grondgebied van de vereniging geldig verklaart of zulks mogelijk maakt. Zij doet eveneens gelden dat zij wordt geraakt door de vergunning die bij de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet is bekrachtigd, aangezien de vestigingssite van het bestreden decreet waarop die vergunning betrekking heeft, onmiddellijk langs het Zoniënwood is gelegen, waarvan die site biologisch, ecologisch en natuurlijk gezien noodzakelijk deel uitmaakt.

A.3.2. De Waalse Regering wijst erop dat zij niet inziet in welk opzicht de situatie van de verzoekende partijen zou kunnen worden geraakt door de artikelen 5 tot 15 van het in het geding zijnde decreet, die vergunningen bekrachtigen die zijn toegekend voor de ontwikkeling van de luchthaveninfrastructuur te Luik-Bierset en te Charleroi-Brussels South, voor de ontwikkeling van het GEN-net en voor de bouw van het zuiveringsstation op de Hain. De Waalse Regering wijst tot besluit erop dat de verzoekschriften enkel ontvankelijk zijn in zoverre zij de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 en 16 tot 18 van het decreet van 17 juli 2008 beogen.

In de zaak nr. 4625 wijst de Waalse Regering eveneens erop dat het betoog van de verzoeker niet kan volstaan om te doen blijken van het wettelijk vereiste belang om op te treden in zoverre dat belang zich niet zou onderscheiden van de *actio popularis*. De vrijetijdsbestedingen zouden niet volstaan om dat belang rechtstreeks te maken. De Waalse Regering betwist eveneens dat het onmogelijk zou zijn een wandeling te maken wanneer de werkzaamheden op de in het geding zijnde sites worden uitgevoerd.

A.3.3. De vennootschap naar Amerikaans recht «Federal Express European Services» (FedEx) beweert te doen blijken van een voldoende belang in de zin van artikel 87, § 2, van de bijzondere wet om vrijwillig tussen te komen in de procedure aangezien het door de nv «Codic België» te bouwen project bestemd is om het personeel van die vennootschap te huisvesten.

De vrijwillig tussenkomende verzoekende partij werpt een exceptie op die is afgeleid uit de onontvankelijkheid van het beroep dat de verzoekende partij in de zaak nr. 4625 heeft ingesteld. Volgens haar kan de door de verzoeker aangevoerde argumentatie immers niet volstaan om het wettelijk vereiste belang om op te treden te verantwoorden, tenzij een *actio popularis* zou worden aanvaard.

Ten gronde

Wat het recht op een daadwerkelijk beroep betreft

A.4.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 4563, 4592 en 4613, de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter in de zaak nr. 4707 alsook sommige verzoekende partijen voor de Raad van State in de zaak nr. 4708 doen, in verband met het antwoord dat door het Hof van Justitie is gegeven op de tweede door het Hof gestelde prejudiciële vraag, opmerken dat de parlementsleden bij de aanneming van het bestreden decreet slechts een beperkte rol hebben gehad, zonder dat een wetgevingsprocedure ten gronde openstond die het Waals Parlement de mogelijkheid zou hebben geboden om via wetgevende weg de doelstellingen van de voormelde richtlijn 85/337/EEG te bereiken en de door de al bestaande vergunningen beoogde projecten in detail aan te nemen.

Volgens die partijen werden enkel de tekst van de vergunningen en de daarop betrekking hebbende plannen neergelegd ter griffie van het Parlement, en niet het volledige dossier samengesteld met het oog op het onderzoek van de aanvraag. Het Waals Parlement zou bijgevolg niet in het bezit zijn geweest van voldoende informatie, hetgeen een schending van het Europees recht zou vormen.

Bovendien doen die partijen opmerken dat de erkende doelstelling van het decreet erin zou bestaan aan het Parlement een actieve rol te verlenen, terwijl het onderzoek en de uitreiking van de vergunningen enkel tot de bevoegdheid van de Regering behoren en de parlementsleden zich niet mogen buigen over de inhoud van de teksten die hun zullen worden voorgelegd. De verzoekende partijen onderstrepen voorts dat de Raad van State heeft geoordeeld dat de milieueffectbeoordeling van het Codic-project leemten vertoont en dat dat onvolledige karakter blijft bestaan in het kader van het proces van wettelijke bekrachtiging en het bestreden decreet onverenigbaar maakt met het Verdrag van Aarhus en de richtlijn 85/337/EEG.

A.4.2. Diezelfde partijen onderstrepen, met betrekking tot het door het Hof van Justitie gegeven antwoord op de derde door het Hof gestelde prejudiciële vraag, dat aangezien het bestreden decreet in geen geval als een specifieke wetgevingshandeling kan worden beschouwd, de in de derde prejudiciële vraag beoogde bepalingen op dat decreet van toepassing zijn.

Het Hof zou, naar de mening van die partijen, echter niet over dezelfde bevoegdheden beschikken als die van de Raad van State of de gewone rechtscolleges. Zo zou het niet aan het Hof toekomen de inachtneming na te gaan van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. Het prisma van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie zou het evenmin mogelijk maken een toetsing uit te voeren van de inachtneming van die wet.

A.5. De verzoekende partijen voor de Raad van State in de zaken nrs. 4589, 4682 en 4683 doen, naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie, opmerken dat het in het geding zijnde decreet onderworpen is aan het toepassingsgebied van het Verdrag van Aarhus en van de voormelde richtlijn 85/337/EEG. Bijgevolg zou de rechterlijke toetsing van de vergunningen met wettelijke waarde die worden beoogd in de artikelen 7, 8 en 9 van het in het geding zijnde decreet in overeenstemming moeten zijn met artikel 9 van het Verdrag van Aarhus. Dat zou echter niet het geval zijn voor het vorderingsrecht van de niet-gouvernementele verenigingen die ijveren voor de bescherming van het leefmilieu, welke geen toegang zouden hebben tot de gewone rechter om hun collectieve belangen te verdedigen.

Volgens die partijen zou de mogelijke aanhangigmaking bij het Grondwettelijk Hof evenmin voldoening schenken. In tegenstelling met datgene waarin de rechtspleging voor de Raad van State zou voorzien, zou er voor het Hof immers geen enkele mogelijkheid bestaan om voorlopige maatregelen op te leggen in geval van schorsing van een bekrachtigde vergunning, of om een dwangsom op te leggen in geval van schorsing of vernietiging van de vergunning. Bovendien zou voor het Hof niet zijn voorzien in enige rechtspleging bij uiterst dringende noodzakelijkheid en zou het instellen van een beroep tot vernietiging voor het Hof niet de stuiting van de verjaring met zich meebrengen.

A.6.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 4618 en de verzoekende partijen voor de Raad van State in de zaak nr. 4674 zijn, wat betreft het antwoord dat is gegeven op de tweede tot het Hof van Justitie gerichte prejudiciële vraag, van mening dat de essentiële lering van het antwoordarrest is dat een wettelijke bekrachtiging door parlementsleden die, alvorens te stemmen, niet de mogelijkheid hebben gehad de elementen met betrekking tot de beoordeling van de effecten van het in het geding zijnde project te raadplegen en te begrijpen, niet voldoende waarborgen biedt die het mogelijk maken de vereisten van de richtlijn 85/337/EEG niet toe te passen en dat de nationale overheid die ertoe geroepen is te bepalen of de in het geding zijnde bekrachtiging kan ontsnappen aan het toepassingsgebied van die richtlijn, rekening dient te houden met alle relevante elementen teneinde te beoordelen of de wetgevingsprocedure het mogelijk heeft gemaakt om de doelstellingen van de richtlijn daadwerkelijk te bereiken.

Te dezen zijn die partijen van mening dat de Waalse parlementsleden zich met hun stem ertoe beperkt hebben zich uit te spreken over het bestaan van dringende redenen van algemeen belang. Zij zouden niet in staat geweest zijn zich uit te spreken over de impact van het project op het leefmilieu en zouden slechts een zeer beperkte toegang tot het dossier hebben gehad. De enige elementen in hun bezit zouden de te bekrachtigen vergunning en de plannen zijn geweest. Zij zouden dus de effectenstudie of de opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek door de omwonenden werden geuit, niet hebben kunnen onderzoeken. Het eerste doel van de inspraak van het publiek zou dus niet zijn bereikt.

Bovendien zouden, volgens die partijen, de rechtzoekenden geen enkel rechtsmiddel hebben dat het mogelijk maakt de elementen met betrekking tot de inspraak van het publiek te betwisten aangezien de enige « aanvechtbare » handeling de wetgevingshandeling zou zijn, die is aangenomen zonder op die elementen te letten en zonder dat het mogelijk is om, in het kader van het beroep dat er tegen openstaat, de elementen met betrekking tot de waarborgen inzake inspraak van het publiek te betwisten.

Die partijen wijzen voorts erop dat de procedure die is ingesteld bij de artikelen 1 tot 4 van het decreet zich beperkt tot een voorstelling van de vergunning aan het Waals Parlement, en vervolgens de bekrachtiging van die vergunning door dat Parlement, zonder andere mededeling.

A.6.2. Diezelfde partijen zijn, ten aanzien van het antwoord dat door het Hof van Justitie is gegeven op de derde door het Hof gestelde prejudiciële vraag, van mening dat het beroep dat krachtens de richtlijn 85/337/EEG dient open te staan, het mogelijk moet maken met name de inachtneming van alle materiële en procedurele normen van het milieurecht te toetsen. Het zou dus mogelijk moeten zijn om de elementen in verband met de procedure inzake inspraak van het publiek te betwisten.

Te dezen, echter, gaan die partijen ervan uit dat het beroep tot vernietiging voor het Hof niet in overeenstemming met de vereisten bepaald in artikel 9 van het Verdrag van Aarhus kan worden geacht, aangezien dat beroep gepaard gaat met beperkingen die de wettigheidstoetsing van een bekrachtigde vergunning onmogelijk of overdreven moeilijk maken.

In de eerste plaats onderstrepen die partijen dat de functie van het Hof niet erin bestaat de wettigheid van individuele bestuurshandelingen te toetsen, ook al zijn ze bekrachtigd. De Grondwetgever en de bijzondere wetgever zouden nooit hebben overwogen om van het Hof een rechtscollege te maken dat ermee belast is de wettigheid van dergelijke handelingen te beoordelen, hetgeen de Waalse decreetgever maar al te goed had dienen te weten.

Vervolgens wijzen die partijen erop dat de normen op basis waarvan een wetgevingshandeling door het Hof wordt getoetst, door de Grondwet en de bijzondere wetgever zijn beperkt. Het Hof zou dus ten gronde slechts een beperkte toetsing uitvoeren van de grondwettigheid van de wetgevingshandelingen en niet een volledige toetsing van de eerbiediging van alle bepalingen van het nationale milieurecht, noch een rechtstreekse toetsing van de inachtneming van de richtlijn 85/337/EEG of van de wetgeving die die richtlijn omzet. Het zou dus onmogelijk zijn om voor het Hof, al was het maar via de methode van lezing in samenhang, de schending aan te voeren van de wetten en reglementeringen die het interne milieurecht vormen.

Die partijen wijzen ten slotte erop dat het Hof geen toetsing uitvoert van alle aspecten van de formele wettigheid van de wet en dat het weigert de formele wettigheid van de bekrachtigde besluiten te onderzoeken. Er zou dus voor het Hof geen enkele toetsing van de procedurele regels bestaan. De richtlijn 85/337/EEG zou echter voornamelijk een procedurele richtlijn zijn.

A.6.3. Diezelfde partijen onderstrepen voorts dat door de aard van de bestuurshandeling die de vergunning vormt te veranderen, de Waalse decreetgever zich ten volle ervan bewust was het contentieux van de wettigheid ervan in de richting te sturen van een rechtscollege dat een toetsing uitvoert waarvan de aard verschilt van die van de toetsing van de Raad van State. De Waalse decreetgever zou zich bovendien ervan bewust zijn dat de Grondwetgever en de bijzondere wetgever de bevoegdheden van het Hof niet zullen uitbreiden wegens het loutere bestaan van het bestreden decreet.

In die context zou de Waalse decreetgever dus ervoor verantwoordelijk zijn een contentieux dat tot de algemene bevoegdheid van de Raad van State zou behoren, opzettelijk naar het Hof te hebben geheroriënteerd. Volgens die partijen had de Waalse decreetgever zich echter vooraf ervan dienen te vergewissen dat hij door de aard van de in het geding zijnde vergunningen te wijzigen, geen afbreuk deed aan de doelstellingen van het Verdrag van Aarhus en van de richtlijn 85/337/EEG.

A.7.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 4619, 4626 en 4627, de verzoekende partijen voor de Raad van State in de zaak nr. 4706 en een van de verzoekende partijen in de zaak nr. 4708 onderstrepen, wat het antwoord betreft dat door het Hof van Justitie is gegeven op de tweede door het Hof gestelde prejudiciële vraag, dat de procedure waarin is voorzien in de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet zich beperkt tot een voorstelling van de vergunning aan het Waals Parlement en een bekrachtiging van die vergunning door het Waals Parlement. Een dergelijke procedure zou niet kunnen leiden tot de aanneming van een wetgevingshandeling in de zin van artikel 1, lid 5, van de richtlijn 85/337/EEG.

Wat de vergunningen betreft die zijn bekrachtigd bij de artikelen 5 tot 17 van het bestreden decreet, wijzen diezelfde partijen erop dat die bepalingen ermee volstaan de vergunningen te bekrachtigen door zich ertoe te beperken te vermelden dat de dringende redenen van algemeen belang zijn aangetoond. Een dergelijke procedure zou evenmin leiden tot de aanneming van een specifieke wetgevingshandeling.

De parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet zou, volgens die partijen, bewijzen dat de rol van het Parlement zich ertoe beperkt vast te stellen of een project een aanzienlijk algemeen belang heeft, zonder de inhoud van de ingediende vergunningsaanvraag te onderzoeken. Die uiterst beperkte rol van het Waals Parlement zou tot uiting komen in het feit dat wat de bij de artikelen 5 tot 17 bekrachtigde vergunningen betreft, alleen de tekst van de vergunningen en de daarop betrekking hebbende plannen werden neergelegd ter griffie van het Parlement, en niet het volledige dossier aangelegd met het oog op het onderzoek van de aanvraag, en in het feit dat door die vergunningen te bekrachtigen, het Parlement zich ertoe heeft beperkt te besluiten dat de dringende redenen van algemeen belang waren aangetoond. Bovendien zouden de bekrachtigde vergunningen niet bij het bestreden decreet zijn gevoegd, hetgeen het voor de burgers niet mogelijk zou maken kennis te hebben van de concrete projecten die zouden zijn vergund.

A.7.2. Wat het antwoord betreft dat het Hof van Justitie heeft gegeven op de derde door het Grondwettelijk Hof gestelde prejudiciële vraag, zijn diezelfde partijen van mening dat het beroep opgelegd bij het Verdrag van Aarhus en de richtlijn 85/337/EEG het mogelijk moet maken de materiële en formele rechtmatigheid te betwisten van het decreet van 17 juli 2008. Een dergelijk beroep zou in het interne recht echter niet bestaan.

Volgens die partijen zou de Raad van State niet bevoegd zijn om een gewestelijk decreet af te keuren, terwijl het Grondwettelijk Hof dat slechts zou kunnen doen wegens schending van de bevoegdheidverdelende regels of van de grondrechten.

Het Hof zou zich niet bevoegd achten om kennis te nemen van de middelen die rechtstreeks zijn afgeleid uit de schending van het Europees of internationaal recht. Het feit dat het Hof indirect rekening kan houden met alle rechten en vrijheden die zijn verankerd in de internationale verdragen zou het evenmin mogelijk maken het Europees recht rechtstreeks aan te voeren. Bovendien zou de filter van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet de betwiste vergunningen kunnen beschermen tegen elke afkeuring, aangezien die vergunningen, die betrekking hebben op projecten waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, een verschillende behandeling ten opzichte van de andere vergunningen zouden kunnen verantwoorden.

Bovendien zou het Hof, volgens die partijen, een wetskrachtige norm niet kunnen afkeuren om de reden dat de procedureregels met betrekking tot de totstandkoming ervan of de formaliteiten voorafgaand aan de aanneming ervan niet in acht zouden zijn genomen. Bovendien wijzen diezelfde partijen erop dat het Hof geen herstelmaatregelen kan bevelen, noch een dwangsom aan de overheid kan opleggen.

Wat de beroepen voor de hoven en rechtbanken betreft, wijzen diezelfde partijen erop dat de gemeenrechtelijke procedures en het gerechtelijk kort geding geen procedures zijn die ten doel hebben de wettigheid van een bestuurshandeling te betwisten. De mogelijkheid de toepassing van een dergelijke handeling te weigeren zou niet kunnen worden gelijkgesteld met een procedure waarvan het doel erin bestaat de wettigheid ervan te kunnen betwisten. Bovendien zouden de verenigingen voor milieubescherming geen toegang hebben tot de procedure in kort geding en zouden verschillende wetsbepalingen het recht voor de rechtzoekende om een herstelmaatregel te verkrijgen beperken. Die gemeenrechtelijke procedures zouden voorts al te traag zijn. Wat de procedures in kort geding betreft, zou de gewone rechter daarbij over een uitgebreide beoordelingsbevoegdheid beschikken en hoofdzakelijk de op het spel staande belangen tegen elkaar afwegen.

Wat de vordering tot staking betreft waarin is voorzien in de wet van 12 januari 1993, wijzen diezelfde partijen erop dat het doel ervan niet erin bestaat de wettigheid van een bestuurshandeling te kunnen betwisten, dat zij aan de verenigingen voor milieubescherming slechts een beperkt vorderingsrecht toekent en dat zij slechts openstaat in beperkte gevallen. Ten slotte zou de rechter daarbij over een uitgebreide beoordelingsbevoegdheid beschikken die in zou gaan tegen de vereisten vastgelegd in het Verdrag van Aarhus.

A.7.3. Volgens die partijen zou de bekrachtiging bij decreet geen uitwerking kunnen hebben en zouden de betrokken vergunningen dan ook voor de Raad van State kunnen worden getoetst.

A.8.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 4620, 4622 en 4624 wensten niet te reageren op de antwoorden van het Hof van Justitie op de door het Hof gestelde prejudiciële vragen.

A.8.2. In hun beroepen tot vernietiging hadden die partijen evenwel erop gewezen dat het bestreden decreet een discriminerend verschil in behandeling zou instellen tussen de omwonenden van projecten die in de bepalingen ervan kunnen worden beoogd en de omwonenden van gewone projecten, in zoverre de derden die belang hebben bij de toekenning van de in het bestreden decreet bedoelde administratieve vergunningen niet even uitgebreide mogelijkheden van beroep voor het Grondwettelijk Hof zouden genieten als diegene die voor de belanghebbende derden openstaan voor de Raad van State. De ontzegging van het recht om in rechte te treden voor de Raad van State zou tevens een schending van de *standstill*-verplichting teweegbrengen die aan de decreetgever ter zake zou zijn opgelegd.

Die partijen gaan ervan uit dat de toetsing van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in verband met administratieve vergunningen die werden uitgereikt door de uitvoerende macht zich uitstrekt tot de grond-, bevoegdheids-, vorm-, en procedureregels, ongeacht het hiërarchische niveau van de referentienorm. Het Grondwettelijk Hof zou daarentegen geen kennis kunnen nemen van de inhoudelijke, vorm- en procedurefouten die zouden zijn gebaseerd op de schending van wettelijke of reglementaire bepalingen in de ruimste betekenis van het woord, tenzij daaruit als bijkomend verschijnsel de schending van een grondwettelijke bepaling voortvloeit die onder zijn bevoegdheid valt.

Naar de mening van die partijen zou de bijzondere wet van 6 januari 1989 bovendien geen enkele bepaling bevatten die gelijkwaardig is met de procedurale regeling die bij de Raad van State van toepassing is wat betreft de vorderingen tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, de vorderingen tot voorlopige maatregelen en de vorderingen tot dwangsom. De onmogelijkheid om op zeer korte termijn een beslissing te verkrijgen tot schorsing van de gevolgen van de bestreden handeling, wanneer de voorwaarden voor de dringende noodzakelijkheid zijn vervuld, zou echter kunnen leiden tot het ontstaan van een ernstig en moeilijk te herstellen, en zelfs onherstelbaar, nadeel voor de belanghebbende derden.

A.9.1. In verband met het antwoord gegeven op de tweede door het Hof gestelde prejudiciële vraag, wijzen de verzoekende partijen in de zaak nr. 4628 erop dat het Hof van Justitie de techniek van wettelijke bekrachtiging zoals erin is voorzien in het bestreden decreet, heeft uitgesloten van het toepassingsgebied van artikel 1, lid 5, van de richtlijn 85/337/EEG.

A.9.2. Wat het antwoord op de derde door het Hof gestelde prejudiciële vraag betreft, wijzen diezelfde partijen erop dat het bestreden decreet impliciet slechts een recht van beroep voor het Hof opent. De rechtscolleges van de rechterlijke orde zouden in beginsel niet bevoegd zijn om wetgevingshandelingen ter zijde te schuiven. Het verschil in behandeling tussen de rechtstreekse toetsing die openstaat tegen een « klassieke » vergunning en de rechtstreekse toetsing die openstaat tegen een in de bestreden bepalingen beoogde vergunning zou dus terecht worden bekritiseerd.

A.10.1. De Vlaamse Regering heeft geen aanvullende memorie ingediend naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie waarin wordt geantwoord op de prejudiciële vragen die door het Hof aan het Hof van Justitie werden gericht.

A.10.2. In haar verzoekschrift tot vernietiging (zaak nr. 4621) had de Vlaamse Regering evenwel onderstreept dat de bestreden decreetsbepalingen ertoe zouden leiden dat niet iedereen in dezelfde situatie dezelfde juridictionele bescherming geniet. De personen die een gewone stedenbouwkundige vergunning willen aanvechten zouden zich immers tot de gewone rechter of tot de administratieve rechter kunnen wenden, terwijl de personen die een bij het bestreden decreet bekrachtigde stedenbouwkundige vergunning willen aanvechten een beroep tot vernietiging zouden moeten instellen voor het Hof, waarvan de toetsingsbevoegdheid beperkt zou zijn.

A.11.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 4614 hebben geen aanvullende memorie ingediend naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie.

A.11.2. Die partijen hadden voordien evenwel erop gewezen dat het bestreden decreet een verschil in behandeling invoert tussen, enerzijds, de personen die, zoals zij, worden geconfronteerd met de uitvoering van een project op basis van een stedenbouwkundige vergunning, een milieuvergunning of een globale vergunning bekrachtigd door of krachtens het bestreden decreet en, anderzijds, de personen die worden geconfronteerd met de uitvoering van een project op basis van een van die drie soorten vergunningen die niet door een decreet zijn bekrachtigd.

Zij voeren aan dat de eerstgenoemden, in tegenstelling tot de laatstgenoemden, niet beschikken over een juridictioneel beroep waarmee zij, ten aanzien van de relevante regels van het communautair recht, de - materiële of procedurele - wettigheid kunnen betwisten van de vergunningen die op hen betrekking hebben.

De verzoekers preciseren dat het bestreden decreet geen projecten beoogt «die in detail worden aangenomen via een specifieke nationale wet» waarop de richtlijn van 27 juni 1985 luidens artikel 1, lid 5, van die richtlijn niet van toepassing is. Zij merken op dat noch de richtlijn van 21 mei 1992, noch de richtlijn van 15 januari 2008 dergelijke projecten van hun toepassingsgebieden uitsluiten. De verzoekers leiden daaruit af dat de grondvoorwaarden en de procedurele voorwaarden die voortvloeien uit de relevante Europese regels, niet worden nageleefd door het bestreden decreet.

Volgens de verzoekers kan het aangeklaagde verschil in behandeling niet worden verantwoord, rekening houdend met de doelstellingen die worden nagestreefd door de relevante regels en beginselen van het communautair recht. De verzoekers wijzen ook op het feit dat het Hof niet bevoegd is om kennis te nemen van de vier middelen die zij voor de Raad van State hebben aangevoerd.

Volgens de verzoekers moet het bekritiseerde verschil in behandeling streng worden beoordeeld, temeer daar de bepaling, zo niet tot doel, dan toch op zijn minst tot gevolg heeft het lot te beïnvloeden van de vernietigingsprocedure die voor de Raad van State hangende is en door de verzoekers is ingesteld.

De verzoekers voeren aan dat noch de motieven die ten grondslag liggen aan het decreet in zijn geheel, noch die welke aan de basis liggen van artikel 14 van het decreet van 17 juli 2008, het door die bekrachtiging ingevoerde verschil in behandeling kunnen verantwoorden. Zij merken op dat geen duidelijke en formele definitie bestaat van de dringende redenen van algemeen belang en dat de bestreden bepaling niet wordt verantwoord door de wil om sommige grondregels af te wijzen die de realisatie van een noodzakelijk geacht project beletten, noch door de werkelijke zorg om de controle van de decreetgever te versterken, vermits die geen toegang heeft kunnen hebben tot het administratieve dossier.

De verzoekers zijn van mening dat het voormelde verschil in behandeling niet redelijk kan worden verantwoord door de wil om de parlementaire controle op de toekenning van de betrokken vergunningen te versterken. Zij leiden uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 17 juli 2008 af dat de parlementsleden geen kennis kunnen nemen van de dossiers betreffende de vergunningen die zij worden verzocht te bekrachtigen, zodat zij slechts overgaan tot een louter formele bekrachtiging en niet tot een concreet onderzoek van de dringende redenen van algemeen belang of tot een analyse van de motieven inzake stedenbouw, milieu of patrimonium. Zij zijn bijgevolg van mening dat de rechtspraak van het Hof betreffende het optreden van een wetgevende overheid teneinde de rechtsbescherming van de omwonenden te versterken, te dezen niet pertinent is.

De verzoekers geven toe dat het decreet van 17 juli 2008 tot doel zou kunnen hebben de Waalse parlementsleden te informeren die steeds vaker belangstelling hebben voor de stedenbouwkundige projecten. Zij zijn evenwel van mening dat, in dat geval, het bekritiseerde verschil in behandeling niet evenredig is met het nagestreefde doel, gelet op de gevolgen van de wettelijke bekrachtiging voor de omvang van de jurisdictionele beroepen die het mogelijk maken bekrachtigde vergunningen te betwisten. De verzoekers voeren aan dat het werkelijke doel van het decreet van 17 juli 2008 erin bestaat de door de decreetgever bekrachtigde vergunningen te onttrekken aan de wettigheidstoetsing van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en van de hoven en rechtbanken van de rechterlijke macht.

A.12.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 4608 en 4625 hebben geen aanvullende memorie ingediend naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie.

A.12.2. In haar verzoekschrift had de verzoekende partij in de zaak nr. 4608 evenwel onderstreept dat de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet een inmenging vormen in het verloop van de hangende rechtsgedingen voor de Raad van State, in strijd met de beginselen van de scheiding der machten, van rechtszekerheid, van de gelijkheid voor de strafwet en van de wapengelijkheid. Enkel dringende redenen van algemeen belang zouden kunnen verantwoorden dat aan een categorie van burgers aldus fundamentele jurisdictionele waarborgen worden ontzegd. De door de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet teweeggebrachte discriminatie zou des te signifikanter zijn daar zij eveneens het beginsel van de gelijkheid voor de strafwet schendt.

A.12.3. De verzoeker in de zaak nr. 4625 onderstreept dat, volgens de gemeenrechtelijke procedure, ieder individu dat doet blijken van een belang, de wettigheid van een verstrekte vergunning kan betwisten voor de Raad van State en zelfs voor alle gewone rechtscolleges op grond van artikel 159 van de Grondwet. Door de betrokken vergunningen te bekrachtigen, zou het decreet tot gevolg hebben dat enkel het Hof bevoegd zou worden om de norm die wet is geworden te toetsen. Het Hof zou evenwel niet over de bevoegdheid beschikken om na te gaan of de administratie die de vergunning heeft verstrekt, geen duidelijke beoordelingsfout heeft gemaakt, of het criterium van goede ruimtelijke ordening in acht is genomen, of de verstrekte vergunning correct wordt gemotiveerd. Het zou evenmin de naleving van de normen met reglementaire waarde kunnen controleren, noch de naleving van het gemeenschapsrecht, tenzij onrechtstreeks.

Er wordt beweerd dat de aangevoerde redenen voor de bekrachtiging door het Parlement van de betrokken vergunningen hoofdzakelijk van economische aard zijn. Er wordt eveneens aangevoerd dat de parlementaire voorbereiding, alsook de verklaringen in de pers, voldoende aantonen dat de hoofddoelstelling van het bestreden decreet erin bestaat de momenteel bestaande jurisdictionele waarborgen uit te sluiten teneinde het aannemen van projecten die worden betwist of die kunnen worden betwist, te vergemakkelijken. In de parlementaire voorbereiding zou met name ten aanzien van het recht op een gezond leefmilieu geen enkele belangenafweging worden gemaakt. Bijgevolg, gesteld dat het decreet door een legitiem doel zou worden gemotiveerd, *quod non*, zouden de aangewende middelen geenszins evenredig zijn.

A.13.1. De verzoekende partijen voor de Raad van State in de zaak nr. 4673 hebben geen aanvullende memorie ingediend naar aanleiding van het antwoord dat door het Hof van Justitie is gegeven op de door het Hof gestelde vragen.

A.13.2. In hun vroegere memories wezen die partijen erop dat het rechtsmiddel dat het beroep tot vernietiging voor het Hof vormt in geen geval in overeenstemming kan worden geacht met artikel 9 van het Verdrag van Aarhus en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG. De door het Hof uitgevoerde toetsing zou immers gepaard gaan met beperkingen die de wettigheidstoetsing van een vergunning die door de administratie is uitgereikt en via wettelijke weg is bevestigd gewoon onmogelijk of overdreven moeilijk zouden maken. De verzoekers voor de verwijzende rechter stellen vervolgens vast dat de normen op basis waarvan een wetgevingshandeling wordt getoetst, beperkt zijn door de Grondwet zelf en door de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof. Het Hof zou dus ten gronde slechts een beperkte toetsing uitvoeren van de grondwettigheid van de wetten, decreten en ordonnanties, en niet een volledige toetsing ten aanzien van de inachtneming van alle bepalingen van het nationaal milieurecht. Het zou bovendien geen enkele rechtstreekse toetsing uitvoeren van de inachtneming van de richtlijn 85/337/EEG, noch van de gewestwetgeving die die richtlijn omzet. Het zou dus onmogelijk zijn voor het Hof, al was het maar via de methode van de lezing in samenhang, de schending aan te voeren van de wetten en reglementeringen die het interne milieurecht vormen. Ten slotte wordt onderstreept dat de rechtspraak van het Hof aantoont dat het geen enkele toetsing uitvoert van alle aspecten van de formele regelmatigheid van de wet en dat het weigert de formele regelmatigheid van de wettelijk bevestigde besluiten te onderzoeken.

Volgens de verzoekers voor de verwijzende rechter zou het officieel in de parlementaire voorbereiding bekendgemaakte doel niet het enige nagestreefde doel zijn. Zo zou een wil om een einde te maken aan het beroep van rechtzoekenden tegen bepaalde inrichtingsprojecten die de politici om economische redenen na aan het hart zouden liggen, het decreet lijken te sturen. Bijgevolg zouden noch de officieel nagestreefde doelstelling, noch de officieus nagestreefde doelstelling als wettig kunnen gelden.

Voorts wordt betoogd dat het aangewende middel niet relevant is ten opzichte van de doelstelling, aangezien de parlementsleden slechts een zeer beperkte toegang hebben tot bepaalde elementen van het betrokken dossier en zich niet kunnen uitspreken over de inhoud van de vergunning. Ten slotte zou de maatregel niet evenredig zijn, aangezien het voornaamste gevolg van de bestreden handeling erin zou bestaan de rechtzoekenden een daadwerkelijk beroep te ontzeggen en zelfs hun elk beroep ten aanzien van bepaalde rechten die hun nochtans worden verleend, totaal te ontzeggen.

A.14.1. De verzoekende partijen voor de Raad van State in de zaak nr. 4678 hebben geen aanvullende memorie ingediend naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie.

A.14.2. In hun vroegere memories hebben die partijen erop gewezen dat artikel 14 van het bestreden decreet een discriminatie instelt tussen, enerzijds, de bestuurden die worden geconfronteerd met de realisatie en de exploitatie van de projecten die worden beoogd in de artikelen 5 tot 17 van het bestreden decreet op basis van de bekrachtigde stedenbouwkundige vergunningen, milieuvergunningen en globale vergunningen en aan wie jurisdictionele waarborgen worden ontzegd, en, anderzijds, de andere bestuurden aan wie stedenbouwkundige vergunningen, milieuvergunningen en globale vergunningen worden tegengeworpen die zijn uitgereikt overeenkomstig het gemeen recht en die het voordeel van de jurisdictionele waarborgen genieten.

Een eerste discriminatie zou bestaan ten aanzien van de aard van de uitgevoerde rechterlijke toetsing. Betoogd wordt dat ten aanzien van de bekrachtigde vergunningen het Hof een toetsing uitvoert die totaal verschillend is van de toetsing uitgevoerd door de Raad van State of door de hoven en rechtbanken in het kader van artikel 159 van het Grondwet.

De verzoekende partijen stellen zich bovendien vragen over de actieve rol van het Parlement in de opvolging van de dossiers wanneer het optreedt na de uitreiking van de vergunningen en het aldus het uitvoerbaar karakter ervan vertraagt. Het ingestelde systeem zou het Parlement niet de mogelijkheid bieden de dossiers in kwestie op te volgen, maar hoogstens vast te stellen dat die op positieve of negatieve wijze aan het eind van het administratief onderzoek ervan zijn gekomen.

De verzoekende partijen stellen zich dan ook vragen over de werkelijke verantwoording van het ingestelde bekrachtigingsmechanisme en vragen zich af waarom men geen genoegen zou hebben kunnen nemen met een eenvoudige kennisgeving die de parlementsleden de mogelijkheid biedt vragen te stellen en zelfs de oprichting van commissies te eisen. De verzoekende partijen besluiten dat het blijkt dat de werkelijke doelstelling van het in het geding zijnde decreet niets anders is dan de wil aan de bekrachtigde vergunningen een wettelijke aard te verlenen teneinde niet meer te zijn onderworpen aan de afkeuring van de Raad van State, noch aan een vaststelling van onwettigheid door de hoven en rechtbanken van de rechtelijke orde.

Wat meer bepaald het project van de nv « Infrabel » betreft dat wordt beoogd in artikel 14 van het decreet, zou dienen te worden toegegeven dat de vermeende redenen van algemeen belang die zijn aangevoerd om het project te verantwoorden de inwerkingstelling van het uitzonderlijke mechanisme van de wettelijke bekrachtiging van een onwettige of ernstig betwiste administratieve vergunning niet kunnen verantwoorden. Op dezelfde wijze zou het aan de Waalse decreetgever toekomen de dringende redenen van algemeen belang zowel formeel als materieel te wijzigen, aangezien dat begrip, net zoals de kwalificatie van werken van algemeen nut bedoeld in artikel 274*bis* van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium (WWROSP), de instelling van een afwijkende regeling verantwoordt. Er zou echter dienen te worden vastgesteld dat het bestreden decreet op zichzelf geen enkele uitdrukkelijke motivering bevat. De materiële motivering die kan worden afgeleid uit de parlementaire voorbereiding zou zich ertoe beperken uiteen te zetten dat het GEN (gewestelijk expresnet) het mogelijk zal maken de mobiliteit in Wallonië en bijgevolg het milieu te verbeteren, waarbij het Waals Parlement geen enkele reden op het vlak van stedenbouw, milieu of patrimonium doet gelden, terwijl de uitgereikte vergunning valt onder de stedenbouwkundige politie en de milieupolitie, dat alles in een context van een beroep tot nietigverklaring dat hangende is bij de Raad van State.

Volgens de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter hebben de personen die worden geraakt door de bekrachtigde vergunning niet de mogelijkheid om voor het Hof de materiële en formele overeenstemming te betwisten van de door of krachtens het decreet van 17 juli 2008 bekrachtigde vergunningen met de bepalingen van het afgeleide gemeenschapsrecht en van het internationale recht. Er zou dienen te worden vastgesteld dat de door het afgeleide gemeenschapsrecht en het voormelde internationale recht gestelde materiële en formele voorwaarden te dezen niet in acht zijn genomen of op zijn minst dat het verschil in behandeling ten aanzien van de aard van de uitgevoerde rechterlijke toetsing niet wettig verantwoord is.

De verzoekende partijen onderzoeken ten slotte of die inmenging kan worden verantwoord door een dringende reden van algemeen belang en besluiten dat is aangetoond dat zulks te dezen niet het geval kan zijn.

A.15.1. Wat het antwoord op de tweede prejudiciële vraag betreft, doet de Waalse Regering opmerken dat alle vergunningen die zijn bekrachtigd door het bestreden decreet specifieke wetgevingshandelingen zijn in de zin van artikel 1, lid 5, van de voormelde richtlijn 85/337/EEG. Enerzijds zouden zij een vergunning vormen in de zin van artikel 1, lid 2, van de richtlijn, waardoor de opdrachtgever het recht zou verkrijgen om de werken of de bedoelde activiteiten uit te voeren zonder dat de aanneming van een andere handeling tot goedkeuring vereist is. Anderzijds zou elke vergunning alle relevante elementen van de milieueffectbeoordeling en de antwoorden op het participatief en consultatief proces bevatten.

Alle door het bestreden decreet bekrachtigde vergunningen zouden, volgens de Waalse Regering, zijn uitgereikt aan het eind van een concrete administratieve procedure die een vergunningsaanvraagdossier, een milieueffectenstudie, een procedure van participatie van het publiek, de raadpleging van verschillende adviesorganen en van de gemeentelijke overheden, alsook de toegang tot de informatie met betrekking tot de genomen beslissing omvat. De richtlijn 85/337/EEG zou niet vereisen dat het Parlement al die procedurele formaliteiten laat overdoen. Daaruit volgt voor de Waalse Regering dat de doelstellingen van de richtlijn 85/337/EEG zijn bereikt en in acht zijn genomen.

De Waalse Regering onderstreept voorts dat het Waals Parlement zijn controlebevoegdheid daadwerkelijk heeft uitgeoefend. Te dezen zou meer belang dienen te worden gehecht aan de grond dan aan de vorm. Bijgevolg is, ook al hebben sommigen meningen kunnen uitdrukken over de grenzen van de bevoegdheid van het Parlement, datgene waarmee rekening zou moeten worden gehouden de werkelijke houding van het Parlement. Welnu, uit met name de parlementaire voorbereiding zou blijken dat een brief zou zijn verstuurd naar alle parlementsleden waarin zij ervan op de hoogte werden gebracht dat alle dossiers zich op de griffie van het Parlement bevonden waar ze konden worden geraadpleegd. Die parlementaire voorbereiding zou, volgens de Waalse Regering, getuigen van een concreet onderzoek van elk van de bekrachtigde vergunningen.

Ten aanzien van de rechterlijke toetsing van de inachtneming van de voorwaarden vastgelegd in artikel 1, lid 5, is de Waalse Regering van mening dat het Hof die toetsing op zich kan nemen, zoals het Hof zou hebben laten doorschemeren in zijn arrest nr. 30/2010. Het feit dat de toetsing van de inachtneming van de voorwaarden van de richtlijn moet gebeuren via het prisma van grondwetsartikelen zou niets afdoen aan de daadwerkelijkheid van de beoordelingsbevoegdheid van het Hof, rekening houdend met de aanzienlijke beoordelingsmarge waarover de Staten ter zake zouden beschikken.

Na te hebben herinnerd aan de belangrijkste stappen in het proces van totstandkoming van de door de bestreden artikelen bekrachtigde vergunningen, onderstreept de Waalse Regering dat die vergunningen werden uitgereikt aan het eind van een volledige administratieve procedure die een milieueffectbeoordeling, alsook de daadwerkelijke raadpleging van de bevolking en van de verschillende adviesorganen omvat. Er zou eveneens volledige informatie aan de bevolking zijn gegeven en alvorens de vergunningen te bekrachtigen, zou het Parlement een volledige controle van die vergunningen hebben uitgevoerd.

A.15.2. Wat het antwoord op de derde prejudiciële vraag betreft, onderstreept de Waalse Regering dat haar opmerkingen in ondergeschikte orde worden gemaakt in zoverre zij ervan uitgaat dat het bestreden decreet het voordeel dient te genieten van de uitzondering waarin is voorzien in artikel 1, lid 5, van de richtlijn 85/337/EEG.

De Waalse Regering doet vervolgens opmerken dat het Hof zich dient uit te spreken over de vraag in welke mate er voor de betrokken personen een beroep bestaat om de materiële of formele rechtmatigheid van de in het geding zijnde vergunningen te betwisten. Voor zover de beginselen van daadwerkelijkheid en gelijkwaardigheid in acht worden genomen, zouden de lidstaten over een beoordelingsmarge beschikken met betrekking tot de procedurele modaliteiten voor het uitoefenen van een dergelijk beroep. Het feit de inachtneming van de internationale of Europese normen te moeten combineren met de inachtneming van de artikelen 10, 11 of 23 van

de Grondwet zou een procedurele modaliteit vormen die onder de speelruimte van de lidstaten zou vallen. In dat opzicht vestigt de Waalse Regering specifiek de aandacht op de bewoordingen van de vijfde en de zesde door het Hof gestelde prejudiciële vraag, waaruit wel degelijk zou blijken dat het Hof de materiële en formele rechtmatigheid heeft onderzocht van de vergunningen die zijn bekrachtigd door de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet.

In uiterst ondergeschikte orde is de Waalse Regering van mening dat het recht dat voortvloeit uit artikel 10*bis* van de voormelde richtlijn 85/337/EEG een rechtstreekse werking heeft. In de veronderstelling dan ook dat het Hof zich onbevoegd beschouwt om de materiële of formele rechtmatigheid te onderzoeken van de door het bestreden decreet bekrachtigde vergunningen, zouden de verzoekers niettemin aan artikel 10*bis* van de richtlijn een dergelijk recht van beroep ontleen, hetgeen het Hof de verplichting zou opleggen de procedurele regels die op het Hof van toepassing zijn in die zin te interpreteren.

A.16. Wat de antwoorden betreft die door het Hof van Justitie zijn gegeven op de door het Hof gestelde vragen, verwijzen de « Société régionale wallonne du Transport » en de « Société Wallonne des Aéroports » naar het standpunt van de Waalse Regering.

A.17.1. De nv « Codic België » en de vennootschap naar Amerikaans recht « Federal Express European Services », tussenkommende partijen in de zaken nrs. 4563 en andere, hebben geen aanvullende memorie ingediend naar aanleiding van het antwoordarret van het Hof van Justitie.

A.17.2. In haar vroegere geschriften heeft de nv « Codic België » erop gewezen dat de parlementaire voorbereiding aantoont dat de doelstelling om het de parlementsleden mogelijk te maken concreet op te treden in het besluitvormingsproces door middel van een echt debat en na een concrete analyse van de ter bekrachtiging voorgelegde vergunningen volledig is verwezenlijkt. Het zou dan ook verkeerd zijn aan te voeren dat de enige doelstelling van het decreet erin bestond het beroep bij de Raad van State te ontlopen.

Diezelfde tussenkommende partij voert aan dat de verzoekers wel degelijk recht hebben op een rechter, te dezen het Hof, en dat het onjuist is te beweren dat de schending van het internationale recht en van het gemeenschapsrecht niet voor het Hof zou kunnen worden aangevoerd, aangezien het zich bevoegd verklaart om kennis te nemen van de bepalingen van internationale verdragen wanneer zij worden aangevoerd in samenhang met de grondwettelijke normen waarvan het de naleving waarborgt. Bovendien zouden de verzoekers actieve inspraak kunnen hebben in de procedure voor het Hof via geschriften waarin hun betoog wordt uiteengezet en via de openbare terechtzitting, ook al bestaan er daadwerkelijk verschillen tussen de bij de Raad van State en de bij het Grondwettelijk Hof ingediende verzoekschriften.

De nv « Codic België » beweert dat het verloop van de procedure die tot de in de artikelen 16 en 17 van het decreet bedoelde vergunning heeft geleid, aantoont dat het proces van inspraak van het publiek strikt is nageleefd en dat de bekrachtigde vergunningen voldoen aan alle vereisten van de richtlijn 85/337/EEG.

De nv « Codic België » wijst ten slotte erop dat, gesteld dat het Belgische recht niet in overeenstemming zou zijn met het Verdrag van Aarhus, dat te wijten zou zijn aan de Grondwet zelf en aan de bijzondere wet van 6 januari 1989, maar in geen geval aan het bestreden decreet.

A.17.3. De vennootschap naar Amerikaans recht « Federal Express European Services » sluit zich aan bij het standpunt van de Waalse Regering en van de nv « Codic België ». Zij onderstreept bovendien dat de wetgever het best het algemeen belang kan beoordelen en dat te dezen de decreetgever rekening heeft gehouden met een Waals gewestelijk belang. Die laatste is, volgens de tussenkommende partij, redelijkerwijs ervan kunnen uitgaan dat de vestiging van het administratief centrum van de vennootschap « Fedex » een gewestelijk belang vertegenwoordigt dat de wettelijke bekrachtiging van de kort tevoren uitgereikte stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning verantwoordt.

- B -

B.1. Bij het Hof zijn verscheidene beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen aanhangig gemaakt betreffende de bestaanbaarheid van het decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 « betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan » met inzonderheid de artikelen 10, 11 en 23, derde lid, 4°, van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met verscheidene bepalingen van internationaal recht en van het recht van de Europese Unie.

Bepaalde artikelen van het voormelde decreet van 17 juli 2008 maken zowel het voorwerp uit van beroepen tot vernietiging als van prejudiciële vragen.

Ten aanzien van het bestreden decreet

B.2.1. De artikelen 1 tot 4 van het decreet van 17 juli 2008 voeren een procedure *sui generis* in na afloop waarvan de decreetgever zich de bevoegdheid voorbehoudt om de stedenbouwkundige vergunningen, de milieuvergunningen en de globale vergunningen met betrekking tot bepaalde categorieën van handelingen en werken die limitatief zijn opgesomd in artikel 1 van het decreet te verlenen.

B.2.2.1. Zoals zij waren opgesteld vóór het decreet van 20 januari 2011 « houdende wijziging van het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan », bepaalden die artikelen :

« Artikel 1. De dringende redenen van algemeen belang zijn aangetoond voor de toekenning van de stedenbouwkundige vergunningen, de milieuvergunningen en de globale vergunningen met betrekking tot volgende handelingen en werken :

1° volgende handelingen en werken voor de inrichting van de infrastructuren en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens Luik-Bierset en Charleroi-Brussels South :

a) wat betreft de luchthaven Luik-Bierset :

- de uitbreiding van de vrachtzone Noord voor de vliegtuigparkings en de toekomstige vrachthallen;

- de randweg en de zuidelijke taxibaan;

- de vestiging van de vierde tank van het oliepark;
- het TGV-vrachtstation;
- de uitbreiding van de voertuigenparking bezuiden de autosnelweg;
- het toekomstige kantoorgebouw;

b) wat betreft de luchthaven Charleroi-Brussels South :

- de verlenging van de baan, met inbegrip van de oprijwegen en de verlenging van de noordelijke taxibaan daartussen in;
- de verkeerstoren en de radar;
- de uitbreiding van de vliegtuigparking;
- de aanleg van de ontdooiingsruimtes;
- de wegverbinding R3-luchthaven;
- de ringweg en de zuidelijke taxibaan;
- de uitbreiding van het luchthavenstation;
- de uitbreiding van de voertuigenparking;
- het spoorwegstation en de spoorwegeninfrastructuren;

2° ter uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 11 oktober 2001 tussen de federale overheid, het Vlaamse, het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het meerjareninvesteringsplan 2001-2012 van de N.M.B.S., de handelingen en werken op het grondgebied van het Waalse Gewest in verband met het GEN;

3° in het kader van de uitvoering van het gewestelijk structuurplan (deel 3, punt 1.4), aangenomen door de Waalse Regering op 27 mei 1999, de handelingen en werken in verband met de structurerende openbaar-vervoersmodi voor Charleroi, Luik, Namen en Bergen;

4° de ontbrekende schakels in het wegen- en waterwegennet op het grondgebied van het Waalse Gewest van het trans-Europese vervoersnet bedoeld in Beschikking nr. 884/2004/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 29 april 2004 tot wijziging van Beschikking nr. 1692/96/EG betreffende communautaire richtsnoeren voor de ontwikkeling van een trans-Europees vervoersnet.

Art. 2. Wanneer de handelingen en werken, opgesomd in artikel 1, beoogd zijn in artikel 84 van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Patrimonium en Energie, wordt de vergunning verstrekt door de Regering of haar gemachtigde op de wijze en met de voorwaarden vastgesteld in artikel 127 van hetzelfde Wetboek, met inbegrip van de wijzen en voorwaarden waarvan sprake in § 3 van dat artikel.

Wanneer de handelingen en werken, opgesomd in artikel 1, een vestiging betreffen in de zin van het decreet van 11 maart 1999 betreffende de milieuvergunning, wordt artikel 13, lid 2, van dat decreet toegepast.

In afwijking van leden 1 en 2 wordt de vergunningsaanvraag waarvan het bericht van ontvangst of de indiening voorafgaan aan de inwerkingtreding van dit decreet verder behandeld volgens de voor die datum vigerende bepalingen.

Art. 3. Binnen de vijfenveertig dagen na toekenning ervan legt de Regering de stedenbouwkundige vergunning, de milieuvergunning of de globale vergunning betreffende de handelingen en werken waarvan sprake in artikel 1 voor aan het Waalse Parlement. De vergunningen waarvan sprake in artikel 2, lid 3, worden aan het Parlement voorgelegd binnen de vijfenveertig dagen na ontvangst ervan door de Regering.

Het Waals Parlement ratificeert de voorgelegde vergunning binnen de zestig dagen te rekenen van de indiening van het vergunningsdossier bij het bureau van het Waalse Parlement. Wanneer er geen enkel ratificatiedecreet is goedgekeurd binnen voormelde termijn, wordt de vergunning geacht niet verstrekt te zijn.

De termijnen waarvan sprake in leden 1 en 2 worden geschorst tussen 16 juli en 15 augustus.

De door het Waalse Parlement geratificeerde vergunning is uitvoerbaar te rekenen van de bekendmaking van het decreet in het *Belgisch Staatsblad* en de vergunning wordt door de Regering verstuurd overeenkomstig de bepalingen van hetzelfde Wetboek of overeenkomstig het decreet van 11 maart 1999.

Art. 4. Wanneer een vergunningsaanvraag een geringe wijziging in een door het Waals Parlement geratificeerde vergunning betreft, volgt de aanvraag de regels van het gemene recht van hetzelfde Wetboek of van hetzelfde decreet ».

Artikel 1 van het bestreden decreet werd gedeeltelijk gewijzigd bij het voormelde decreet van 20 januari 2011, dat de werkingssfeer ervan heeft gereduceerd. Die wijziging is te dezen zonder weerslag.

B.2.2.2. Tot op heden werd de procedure bedoeld in de artikelen 1 tot 4 van het decreet van 17 juli 2008 toegepast door de volgende akten :

- het decreet van het Waalse Gewest van 6 november 2008 « tot goedkeuring [lees : houdende verlening] van de eenmalige vergunning afgegeven met het oog op de tenuitvoerlegging van de antenne van Gosselies van de lichte metro van Charleroi, overeenkomstig het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor

dringende redenen van algemeen belang bestaan » (*Belgisch Staatsblad* van 20 november 2008);

- het decreet van het Waalse Gewest van 12 februari 2009 « ter bekrachtiging [lees : houdende verlening] van de vergunning afgeleverd voor de aanleg van een weg van het type RGG (E420) tussen Frasnes-lez-Couvin en Brûly (singelweg Couvin en verkeersverbinding Couvin-Brûly) overeenkomstig het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan » (*Belgisch Staatsblad* van 20 februari 2009);

- het decreet van het Waalse Gewest van 3 april 2009 « houdende goedkeuring [lees : verlening] van de stedenbouwkundige vergunning toegekend voor de aanleg van de verbinding ‘ Parc-Sud ’ van de lichte metro van Charleroi, overeenkomstig het decreet van 17 juli 2008 betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan » (*Belgisch Staatsblad* van 16 april 2009), waarbij dat decreet het voorwerp uitmaakt van een beroep tot vernietiging dat hangende is voor het Hof (zaak nr. 4687);

- artikel 129 van het programmadecreet van het Waalse Gewest van 22 juli 2010 « houdende verschillende maatregelen inzake goed bestuur, bestuurlijke vereenvoudiging, energie, huisvesting, fiscaliteit, werkgelegenheid, luchthavenbeleid, economie, leefmilieu, ruimtelijke ordening, plaatselijke besturen, landbouw en openbare werken » (*Belgisch Staatsblad* van 20 augustus 2010), dat bepaalt dat « de eenmalige vergunning die op 12 mei 2010 bij ministerieel besluit aan de Directie Waterwegen Luik is toegekend voor een complex van sluizen tot verbinding van het Albertkanaal met de Nederlandse Maas en met het Julianakanaal via het Kanaal van Lanaye in 4600 Wezet (4e sluis van Lanaye) is goedgekeurd »;

- het decreet van het Waalse Gewest 20 januari 2011 « tot ratificatie [lees : houdende verlening] van de stedenbouwkundige vergunning, bij besluit van de gemachtigd ambtenaar op 16 juli 2010 toegekend aan de NV Infrabel voor de bouw van een stationshal en de inrichting van de nabije omgeving van het GEN-station – lijn 124 te 1410 Waterloo » (*Belgisch Staatsblad* van 26 januari 2011), waarbij dat decreet het voorwerp heeft uitgemaakt van een beroep tot vernietiging dat door het Hof is verworpen bij zijn arrest nr. 100/2012 van 9 augustus 2012;

- het decreet van het Waalse Gewest van 5 juli 2012 « tot goedkeuring [lees : houdende verlening] van de globale vergunning, bij ministerieel besluit afgeleverd op 30 mei 2012 aan de NV NMBS Holding voor de afbraak van het bestaande station, de bouw en de uitbating van het nieuwe multimodaal station van Bergen » (*Belgisch Staatsblad* van 13 juli 2012, tweede editie).

B.2.3. De artikelen 5 tot 17 van het decreet van 17 juli 2008 hebben tot doel reeds toegekende vergunningen te bekrachtigen.

B.2.4. Die artikelen bepalen :

« Art. 5. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuren en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 25 augustus 2005 betreffende milieuvergunning verstrekt aan NV SAB voor de luchthaven Luik-Bierset.

Art. 6. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuren en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 13 september 2006 tot, toekenning van een stedenbouwkundige vergunning verstrekt aan ' Société régionale wallonne du Transport ' (Gewestelijke Waalse Vervoermaatschappij) voor de verlenging van de start- en landingsbaan van de luchthaven Luik-Bierset.

Art. 7. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuren en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 16 september 2003 afgeleverd door de gemachtigd ambtenaar van het Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed van Charleroi aan de NV SOWAER strekkende tot de uitvoering van overwelvingswerkzaamheden op de Tintia en de wijziging van het bodemreliëf in het noordoostelijk deel van het luchthavengebied.

Art. 8. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuren en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 25 juli 2005 betreffende globale verstrekt aan NV SOWAER voor de luchthaven Charleroi-Brussels South

(luchthavenstation (3.000.000 passagiers/jaar), voertuigenparkings (1.600 plaatsen op de begane grond en 1.000 plaatsen op de verdiepingen), toegangswegen tot die parkings, banen voor het verkeer van vliegtuigen, vliegtuigparkeerplaatsen verbonden aan het luchthavenstation, waterzuiveringsstation, technische gebouwen, oliepark (opslag van 2.430 m³ kerosine en 30 m³ brandstof voor wegverkeer) en opening van nieuwe gemeentewegen).

Art. 9. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, het ministerieel besluit van 27 juli 2005 betreffende de milieuvergunning verstrekt aan de NV SOWAER voor de uitbating van de luchthaven Charleroi-Brussels South.

Art. 10. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, de stedenbouwkundige vergunning van 17 juli 2007 afgeleverd door de gemachtigd ambtenaar van het Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed van Charleroi aan Belgocontrol (ILS) strekkende tot de verandering en de verplaatsing van het Glide Path, de installatie van een DME- en FFM-antenne en tevens de vervanging van de localiser-antenne van ILS 25.

Art. 11. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, de stedenbouwkundige vergunning van 31 januari 2008 afgeleverd door de gemachtigd ambtenaar van het Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed van Charleroi aan de NV SOWAER strekkende tot de uitbreiding van de noordelijke taxibaan, met inbegrip van de aanleg van nieuwe banen voor het vliegverkeer met een oppervlakte van 94.000 m² (verlenging van de nieuwe taxibaan tot drempel 07), de aanleg van opritten naar de baan, de aanleg van een zijbaan, de nieuwe dienstweg binnen in de luchthavenlocatie met een oppervlakte van 5.500 m² en de omleiding van de rue Santos Dumont over een 200 m lang wegvak.

Art. 12. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft de handelingen en werken voor de aanleg van de infrastructuur en onthaalgebouwen van de gewestelijke luchthavens, de stedenbouwkundige vergunning van 14 maart 2008 afgeleverd door de gemachtigd ambtenaar van het Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Wonen en Erfgoed van Charleroi aan de NV SOWAER strekkende tot de uitvoering van technische werkzaamheden voor de vestiging, de aanleg en de aansluiting van de gezamenlijke materialen die de aanpassing vormen tot Categorie III van approach 25 en de daarmee verbonden verkeerswegen.

Art. 13. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft het GEN-net en aanhorigheden, toegangs- en aansluitingswegen in verband daarmee, het ministerieel besluit van 19 april 2005 betreffende de globale vergunning verstrekt aan de N.M.B.S. voor de aanleg en de uitbating van het derde en het vierde spoor op Infrabelspoorlijn 161 Brussel-Namen tussen Terhulpen en Ottignies-Louvain-la-Neuve.

Art. 14. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- wat betreft het GEN-net en aanhorigheden, toegangs- en aansluitingswegen in verband daarmee, het ministerieel besluit van 9 februari 2006 betreffende de globale vergunning verstrekt aan de N.M.B.S. voor de aanleg en de uitbating van het derde en het vierde spoor op Infrabelspoorlijn 124 Brussel-Charleroi tussen de gemeenten Waterloo, Eigenbrakel en Nijvel.

Art. 15. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- het ministerieel besluit van 19 juni 2008 betreffende de globale vergunning verstrekt aan de intercommunale IBW voor de bouw en de uitbating van het zuiveringsstation op de Hain, 92.000 equivalent-inwoners groot, in de gemeente Kasteelbrakel.

Art. 16. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd:

- het ministerieel besluit van 7 juli 2008 betreffende de milieuvergunning verstrekt aan NV Codic België met als doel de uitbating van een administratief en opleidingscentrum bevattende verscheidene technische installaties op een goed gelegen in Terhulpen, Brusselsesteenweg 135.

Art. 17. De vergunning die volgt en waarvoor de dringende redenen van algemeen belang aangetoond zijn, wordt geratificeerd :

- het ministerieel besluit van 4 juni 2008 betreffende de milieuvergunning verstrekt aan de NV Codic België met als doel de uitbating van een administratief en opleidingscentrum bevattende verscheidene technische installaties op een goed gelegen in Terhulpen, Brusselsesteenweg 135 ».

B.2.5. Het decreet is, krachtens artikel 18 ervan, in werking getreden op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*, zijnde op 25 juli 2008.

Ten aanzien van de samengevoegde zaken

B.3.1. In de zaken nrs. 4620, 4622, 4624 en 4628 hebben verscheidene natuurlijke personen en rechtspersonen een beroep ingediend dat in hoofddeorde strekt tot de vernietiging van het volledige bestreden decreet.

De verzoekende partijen in de zaken nr. 4620, de nv « Sartau », en nr. 4624, Philippe Grisard de la Rochette, zijn eigenaars van percelen die zijn gelegen in de nabijheid van het tracé van de autowegverbinding tussen Cerexhe-Heuseux en Beaufays. Die percelen worden beoogd in ministeriële onteigeningsbesluiten, onteigening die wordt verantwoord door de aanleg van die verbinding.

De eerste zestien verzoekende partijen in de zaak nr. 4628 wonen in de nabijheid van het tracé van de autowegverbinding tussen Cerexhe-Heuseux en Beaufays. De zeventiende verzoekende partij in die zaak, de vzw « Groupement Cerexhe-Heuseux-Beaufays », heeft als maatschappelijk doel met name de aanleg van die autowegverbinding te bestrijden.

De eerste verzoekende partij in de zaak nr. 4622, de vzw « Charleroi South Air Pur », heeft als maatschappelijk doel de levenskwaliteit van de bewoners van de zuidelijke rand van Charleroi te behartigen. De tweede verzoekende partij in diezelfde zaak, Pierre Grymonprez, is gedomicilieerd in de nabijheid van het tracé dat werd voorbestemd voor de wegsectie van de E420 die een uitrit ten zuiden van de Charleroi verschaft.

B.3.2. In de zaak nr. 4619 vordert de vzw « Inter-Environnement Wallonie » de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 en 18 van het bestreden decreet.

B.3.3.1. De beroepen ingesteld in de samengevoegde zaken nrs. 4618 en 4621 strekken tot de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet alsmede van de artikelen 5 en 6 ervan, waarbij respectievelijk het ministerieel besluit van 25 augustus 2005 tot toekenning van een milieuvergunning voor de uitbating van de luchthaven van Luik-Bierset en het ministerieel besluit van 13 september 2006 tot toekenning van een stedenbouwkundige vergunning met het oog op de verlenging van de hoofd baan van de luchthaven van Luik-Bierset worden bekrachtigd.

In de zaak nr. 4618 zijn de verzoekende partijen omwonenden van de luchthaven Luik-Bierset. In de zaak nr. 4621 wordt het beroep ingesteld door de Vlaamse Regering.

B.3.3.2. In de zaken nrs. 4673 en 4674 zijn daarnaast aan het Hof prejudiciële vragen gesteld door de Raad van State in het raam van beroepen tot nietigverklaring ingesteld door verscheidene omwonenden van de luchthaven Luik-Bierset tegen het ministerieel besluit van 13 september 2006 dat bij het voormelde artikel 6 is bekrachtigd.

B.3.4.1. In de zaak nr. 4626 hebben verscheidene natuurlijke personen en rechtspersonen een beroep ingesteld strekkende tot de vernietiging van de artikelen 1 tot 4, 15 en 18 van het bestreden decreet.

De verzoekende partijen in die zaak zijn, enerzijds, twee verenigingen zonder winstoogmerk waarvan, voor de vzw « Réserves Naturelles RNOB », het maatschappelijk doel erin bestaat « het natuurlijk erfgoed te beschermen en te herstellen, alsook de noodzaak daarvan te bepleiten, in het Waalse Gewest en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest [...] » en, voor de vzw « Action et Défense de l'Environnement de la vallée de la Senne et de ses Affluents » (ADESA), in het bijzonder de bescherming van het leefmilieu op die plaatsen en, anderzijds, twee natuurlijke personen, Stéphane Banneux en Zénon Darquenne, omwonenden van een site die is gelegen aan de rand van de Hain te Kasteelbrakel, waarop de Waalse Regering, bij besluit van 19 juni 2008, de « Intercommunale du Brabant wallon » (IBW) ertoe heeft gemachtigd een zuiveringsstation te bouwen en te exploiteren.

Artikel 15 van het bestreden decreet bekrachtigt het voormelde besluit van 19 juni 2008. Dat besluit werd zelf voorafgegaan door twee globale vergunningen : de eerste, uitgereikt op 25 augustus 2005, werd geschorst bij het arrest nr. 165.319 van 30 november 2006 van de Raad van State (die het middel ernstig achtte waarbij de motivering van het buitengewone karakter van de afwijking van het gewestplan ten aanzien van artikel 114 van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Patrimonium en Energie (WWROSPE) werd bekritiseerd) en werd ingetrokken op 24 mei 2007; de tweede, die dezelfde dag werd uitgereikt, werd vernietigd bij het arrest nr. 183.934 van 6 juni 2008 van de Raad van State (die de ontstentenis van voorafgaande beraadslaging van de gemeenteraad over de aanleg van de wegenis afkeurde).

B.3.4.2. In de zaak nr. 4706 zijn daarnaast aan het Hof prejudiciële vragen gesteld door de Raad van State in het raam van een beroep tot nietigverklaring dat door dezelfde partijen is ingesteld tegen het ministerieel besluit van 19 juni 2008 dat bij artikel 15 van het bestreden decreet is bekrachtigd.

B.3.5.1. In de zaken nrs. 4563, 4592, 4608, 4613 en 4627 hebben verscheidene natuurlijke personen en rechtspersonen een beroep ingesteld dat strekt tot de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 en 16 tot 18 van het bestreden decreet.

De verzoekende natuurlijke personen zijn gedomicilieerd in Terhulpen, waar zij daadwerkelijk hun hoofdverblijfplaats hebben. De site waar het project wordt gevestigd dat door de vergunningen die zijn bekrachtigd bij de artikelen 16 en 17 van het decreet wordt gedekt, is gelegen te Terhulpen, aan de onmiddellijke rand van twee « Natura 2000 »-zones, waaronder het Zoniënwoud, met prioritaire habitats, en in de nabijheid van het gebouw waar de natuurlijke personen zijn gedomicilieerd.

De eerste verzoekende vereniging, de vzw « Le poumon vert de La Hulpe », heeft met name de bescherming van het leefmilieu tot doel. De tweede verzoekende vereniging, de vzw « La Hulpe, Notre Village », streeft met name het behoud na van « het uitzonderlijk patrimonium, namelijk de gemeente Terhulpen », terwijl de derde verzoekende vereniging, de vzw « De Vrienden van het Zoniënwoud », onder meer tot doel heeft het natuurlijke en landschappelijke karakter van het Zoniënwoud, zijn ecosysteem, zijn fauna en flora te beschermen.

De bekrachtigde vergunningen werden aan de nv « Codic België » toegekend voor het bouwen van een kantorengedebouwe dat is bestemd om er het administratief centrum te vestigen van de snelpostfirma « FedEx » voor Europa, het Midden-Oosten, Afrika en het Indisch subcontinent, die er 700 werknemers beoogt tewerk te stellen.

B.3.5.2. In de zaken nrs. 4707 en 4708 zijn daarnaast aan het Hof prejudiciële vragen gesteld door de Raad van State in het raam van beroepen tot nietigverklaring ingesteld bij de Raad van State door de vzw « Le poumon vert de La Hulpe » alsmede door verscheidene natuurlijke personen tegen vergunningen die zijn bekrachtigd bij de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet.

B.3.6. In de zaken nrs. 4589, 4682 en 4683 zijn aan het Hof prejudiciële vragen gesteld door de Raad van State in het raam van beroepen tot nietigverklaring ingesteld door de « Association des Riverains et Habitants des Communes proches de l'Aéroport, B.S.C.A. (Brussels South Charleroi Airport) », alsmede door verscheidene natuurlijke personen tegen de stedenbouwkundige vergunning die op 16 september 2003 werd uitgereikt, tegen het ministerieel besluit van 25 juli 2005 en tegen het ministerieel besluit van 27 juli 2005, respectievelijk bekrachtigd bij de artikelen 7, 8 en 9 van het bestreden decreet.

Geen enkel beroep tot vernietiging werd specifiek tegen de voormelde artikelen 7, 8 en 9 ingesteld.

B.3.7.1. In de zaak nr. 4614 vorderen de consorten Fastrez bij het Hof de vernietiging van de artikelen 1 tot 4, alsook van artikel 14 van het bestreden decreet, waarbij het ministerieel besluit van 9 februari 2006 wordt bekrachtigd, dat de globale vergunning die aan de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen werd uitgereikt voor de aanleg en de exploitatie, op het grondgebied van drie gemeenten van Waals Brabant, van twee sporen en parkings in het raam van de aanleg van een Gewestelijk Expresnet, bevestigt en aanvult.

B.3.7.2. In de zaken nrs. 4675 en 4678 zijn daarnaast aan het Hof prejudiciële vragen gesteld door de Raad van State in het raam van beroepen tot nietigverklaring ingesteld door Philippe Daras, Bernard Croiselet en door Paul en Henriette Fastrez tegen de bij artikel 14 van het bestreden decreet bekrachtigde vergunning.

Ten aanzien van de volgorde van onderzoek

B.4. Het Hof onderzoekt eerst de ontvankelijkheid en de gegrondheid van de beroepen tot vernietiging die met het oog op deze rechtspleging werden samengevoegd, alvorens te antwoorden op de prejudiciële vragen die door de Raad van State aan het Hof werden gesteld.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de beroepen

B.5.1. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt; bijgevolg is de *actio popularis* niet toelaatbaar.

Dat belang dient te bestaan op het ogenblik van de indiening van het verzoekschrift en dient te blijven bestaan tot de uitspraak van het arrest.

B.5.2.1. In de zaak nr. 4619 vordert de vzw « Inter-Environnement Wallonie » de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 en 18 van het bestreden decreet. Zij verwijt de decreetgever met name afbreuk te hebben gedaan aan het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel dat gewaarborgd is voor de omwonenden van de bij die bepalingen beoogde projecten.

Wanneer een vereniging zonder winstoogmerk die niet haar persoonlijk belang aanvoert, voor het Hof optreedt, is vereist dat haar maatschappelijk doel van bijzondere aard is en, derhalve, onderscheiden van het algemeen belang; dat zij een collectief belang verdedigt; dat haar maatschappelijk doel door de bestreden norm kan worden geraakt; dat ten slotte niet blijkt dat dit maatschappelijk doel niet of niet meer werkelijk wordt nagestreefd.

De vzw « Inter-Environnement Wallonie » heeft tot doel « het beschermen van de integriteit en de diversiteit van het leefmilieu en het bevorderen van een leefmilieu van hoge kwaliteit » op het grondgebied van het Waalse Gewest. Dat maatschappelijk doel is bijzonder en onderscheiden van het algemeen belang.

Bovendien betwist de Waalse Regering niet dat de door die vzw bestreden bepalingen haar maatschappelijk doel ongunstig kunnen raken.

Het beroep in de zaak nr. 4619 is ontvankelijk.

B.5.2.2. Aangezien ten minste een van de verzoekende partijen doet blijken van een belang bij de vernietiging van de artikelen 1 tot 4 en 18 van het bestreden decreet, is het niet nodig dat het Hof zich uitspreekt over de ontvankelijkheid van de andere beroepen gericht tegen de artikelen 1 tot 4 en 18 van het bestreden decreet, in zoverre in die beroepen eenzelfde middel wordt aangevoerd, gericht tegen de ontstentenis van een daadwerkelijk rechtsmiddel.

B.5.3. In de zaken nrs. 4620 en volgende, vermeld in B.3.1, vorderen de verzoekende partijen in hoofdorde de vernietiging van het volledige bestreden decreet. Uit de gegevens van de zaak volgt echter dat zij slechts ongunstig kunnen worden geraakt door artikel 1, 4°, van het bestreden decreet in zoverre het toelaat, via wettelijke weg en volgens de procedure beschreven in de artikelen 2 tot 4 van hetzelfde decreet, vergunningen te verlenen met betrekking tot de verwezenlijking van de ontbrekende schakels in het wegennet op het grondgebied van het Waalse Gewest.

De beroepen in de zaken nrs. 4620, 4622, 4624 en 4628 zijn derhalve onontvankelijk in zoverre zij de artikelen 5 tot 18 van het bestreden decreet beogen.

B.5.4.1. In de zaken nrs. 4618 en 4621, vermeld in B.3.3.1, vorderen de verzoekende partijen met name de vernietiging van de artikelen 5 en 6 van het bestreden decreet.

B.5.4.2. In de zaak nr. 4618 zijn alle verzoekende partijen – wier belang door de Waalse Regering niet wordt betwist - omwonenden van de luchthaven Luik-Bierset en ondervinden zij hiervan geluidshinder. Al hun respectieve woningen zijn opgenomen in het plan met betrekking tot de blootstelling aan geluidshinder van die luchthaven.

De tweede, de derde en de vierde verzoekende partij zijn eveneens verzoekers in het kader van een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State ingesteld tegen het besluit van 25 augustus 2005 van de minister van Landbouw, Landelijke Aangelegenheden, Leefmilieu en Toerisme van het Waalse Gewest, tot wijziging van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Grâce-Hollogne en tot toekenning aan de nv « SAB Aéroport de Liège » van een milieuvergunning om de luchthaven Luik-Bierset uit te baten. Die vergunning is bekrachtigd bij artikel 5 van het bestreden decreet.

De vierde en de vijfde verzoekende partij zijn eveneens verzoekers in het kader van een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State ingesteld tegen het ministerieel besluit van 13 september 2006 tot toekenning van een stedenbouwkundige vergunning verstrekt aan de « Société régionale wallonne du Transport » (Waalse Gewestelijke Vervoermaatschappij) voor de verlenging van de start- en landingsbaan van de luchthaven Luik-Bierset. Die vergunning is bekrachtigd bij artikel 6 van het bestreden decreet.

Zoals de verzoekende partijen terecht doen opmerken, hebben de artikelen 5 en 6 van het bestreden decreet, alsook de artikelen 1 tot 4 van het voormelde decreet, vermits artikel 1 ervan reeds voorziet in de bekrachtiging van andere vergunningen die in het kader van de ontwikkeling van de luchthaven zullen worden verstrekt, rechtstreeks op hen betrekking.

B.5.4.3. In de zaak nr. 4621 is de verzoekende partij de Vlaamse Regering, die niet hoeft te doen blijken van een belang.

B.5.4.4. De beroepen in de zaken nrs. 4618 en 4621 zijn ontvankelijk.

B.5.5. In de zaak nr. 4614, vermeld in B.3.7.1, vorderen de verzoekende partijen met name de vernietiging van artikel 14 van het bestreden decreet.

Uit de bewoordingen van het verzoekschrift tot vernietiging en uit de memorie van de verzoekende partijen alsook uit stukken die zij hebben ingediend, blijkt dat zij hun woonplaats hebben op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Alleen de eerste van hen beschikt over rechten op het terrein waarvan zij beweren eigenaar te zijn, om van hun belang te doen blijken.

Dat terrein heeft het voorwerp uitgemaakt van een vordering tot onteigening uitgaande van de naamloze vennootschap van publiek recht « Infrabel », vordering gegrond op de wet van 26 juli 1962 « betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemenen nutte ».

Bij vonnis van 6 juli 2011 heeft de Vrederechter te Eigenbrakel, met toepassing van artikel 7, tweede lid, van de wet van 26 juli 1962, die vordering ingewilligd, na te hebben

geoordeeld dat de door de verzoekende partijen geformuleerde middelen afgeleid uit de onwettigheid van het koninklijk besluit van 21 februari 2011 « waarbij de onmiddellijke inbezitneming van sommige percelen, nodig voor de bouw van een derde en vierde spoor van de spoorlijn 124 en de aanleg van nieuwe wegenis, gelegen op het grondgebied van de gemeente Waterloo van algemeen nut wordt verklaard », niet gegrond zijn.

Dat vonnis heeft tot gevolg dat het eigendomsrecht van de eerste verzoekende partij definitief en zonder voorbehoud is overgegaan van haar patrimonium in dat van de onteigenaar (Cass., 24 oktober 2003, *Arr. Cass.*, 2003, nr. 527).

Dat vonnis is niet vatbaar voor beroep (artikel 8 van de wet van 26 juli 1962).

Uit het voorgaande volgt dat niet blijkt dat de verzoekende partijen thans burens zijn van het in artikel 14 van het bestreden decreet bedoelde vastgoedproject.

De door de verzoekende partijen beschreven situatie kan dan ook niet rechtstreeks en ongunstig door dat artikel worden geraakt.

In die mate is hun beroep tot vernietiging onontvankelijk.

B.5.6. In de zaak nr. 4626, vermeld in B.3.4.1, vorderen de verzoekende partijen met name de vernietiging van de artikelen 15 en 18 van het bestreden decreet. De Waalse Regering betwist hun belang bij het beroep niet.

Uit de stukken die de verzoekende partijen hebben ingediend, blijkt dat zij op 14 juli 2008 bij de Raad van State een beroep tot nietigverklaring en een vordering tot schorsing hebben ingesteld tegen het ministerieel besluit van 19 juni 2008 dat artikel 15 van het decreet van 17 juli 2008 beoogt te bekrachtigen.

Die bekrachtiging verleent aan die bestuurshandeling een decretale waarde en kent met terugwerkende kracht de aard en de kracht van wet eraan toe, zodat de wettigheid ervan niet meer kan worden betwist voor de Raad van State.

Bij de inwerkingtreding van de bestreden bepaling had de Raad van State nog geen uitspraak gedaan over dat beroep. De situatie van de verzoekende partijen kan dan ook rechtstreeks en ongunstig worden geraakt door artikel 15 van het decreet van 17 juli 2008.

Hetzelfde geldt voor artikel 18 van het bestreden decreet in zoverre het artikel 15 in werking stelt en dus onlosmakelijk ermee is verbonden.

B.5.7.1. In de zaken nrs. 4563 en volgende, vermeld in B.3.5.1, vorderen de verzoekende partijen met name de vernietiging van de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet.

B.5.7.2. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 4563, 4592, 4613 en 4627 hebben op 4 juli 2008 bij de Raad van State een beroep tot nietigverklaring met een vordering tot schorsing ingesteld tegen het ministerieel besluit van 4 juni 2008 dat artikel 17 van het bestreden decreet beoogt te bekrachtigen.

Dezelfde verzoekende partijen hebben op 9 juli 2008 bij de Raad van State een beroep tot nietigverklaring met een vordering tot schorsing ingesteld tegen het ministerieel besluit van 7 juli 2008 dat artikel 16 van het bestreden decreet beoogt te bekrachtigen.

Die bekrachtigingen verlenen aan die bestuurshandelingen een decretale waarde en kennen met terugwerkende kracht de aard en de kracht van wet eraan toe, zodat de wettigheid ervan niet meer kan worden betwist voor de Raad van State (Waals Parlement, *Parl. St.*, 2007-2008, nr. 805/1, p. 20).

De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan over die beroepen. De situatie van de verzoekende partijen kan bijgevolg rechtstreeks en ongunstig worden geraakt door de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet.

B.5.7.3. De verzoekende partij in de zaak nr. 4625 treedt op in haar hoedanigheid van eigenaar van een villa die in de buurt van de in de artikelen 16 en 17 van het bestreden decreet bedoelde site is gelegen. Zij wijst erop dat zij in die hoedanigheid op 8 oktober 2007 een administratief beroep heeft ingesteld, dat ontvankelijk is verklaard, tegen het besluit van het gemeentecollege van de gemeente Terhulpen waarbij aan de nv « Codic België » een milieuvergunning werd toegekend. Zij wijst eveneens erop dat zij zich voorbereidde om bij de

Raad van State beroep in te stellen tegen het ministerieel besluit van 7 juli 2008 toen dat besluit bij artikel 16 van het bestreden decreet werd bekrachtigd.

Hoewel geen enkel beroep op initiatief van die verzoekende partij hangende is voor de Raad van State, is het in de zaak nr. 4625 ingestelde beroep ontvankelijk, om dezelfde redenen als die welke in B.5.7.2 zijn uiteengezet.

B.5.7.4. Het beroep in de zaak nr. 4608 is ingesteld door de vzw « La Hulpe, Notre Village ». In haar verzoekschrift verduidelijkt de vzw :

« De gemeente Terhulpen heeft in de loop der jaren een uitzonderlijk patrimonium ontwikkeld dat voor twee derden uit groengebieden bestaat, uit wijken die elk hun specifieke karakter hebben, hetzij dichte bebouwingen, hetzij ruim gebouwde en groene wijken. De beheerders ervan hebben steeds ernaar gestreefd de voorrang te geven aan een coherente inrichting van wat reeds is gebouwd en van de wegen en voetpaden om er een buitengewone levenskwaliteit te behouden ».

In artikel 3 van de statuten van die vzw wordt haar maatschappelijk doel als volgt omschreven :

« De vereniging heeft tot doel dat uitzonderlijke patrimonium te beschermen. Zij wil het behoud van een landelijke habitat verdedigen door de buitensporige veranderingen van het bestaande onroerend patrimonium te verbieden en door zich te verzetten tegen elk vastgoedproject of elk project van ieder andere aard waarvan de kenmerken het leefmilieu zouden kunnen aantasten, het landschappelijk erfgoed zouden kunnen bedreigen en problemen zouden kunnen veroorzaken op het gebied van milieuverontreiniging, mobiliteit en autoverkeer. Zij kan eveneens initiatieven nemen om waardevolle projecten ten voordele van de inwoners van Terhulpen te ondersteunen.

De vereniging heeft bijgevolg tot doel om dat wat de charme van de gemeente uitmaakt, namelijk de menselijke dimensie, de opmerkelijke landschappen en het landelijke karakter ervan, te beschermen en te bevorderen. Zij wil het beeld verdedigen van een dorp waar het goed is om te wonen.

[...]

De vereniging is eveneens gemachtigd om elk initiatief en elk contact met de administratieve overheden tot stand te brengen en te onderhouden, om haar opmerkingen te doen gelden in het kader van het onderzoek van de vergunningsaanvragen met betrekking tot projecten die in Terhulpen zijn gelegen en om iedere administratieve of gerechtelijke procedure, ook voor de Raad van State of het Grondwettelijk Hof, tegen administratieve vergunningen die zouden zijn verstrekt met betrekking tot vastgoedprojecten of andere projecten die haar maatschappelijk doel raken, in te stellen of eraan deel te nemen.

De vereniging is bovendien gemachtigd om haar maatschappelijk doel te verdedigen in elk geschil waarbij de kwaliteit van het leefmilieu, in de ruime zin van het woord, alsook de duurzame ontwikkeling van de gemeente Terhulpen in gevaar wordt gebracht ».

Het maatschappelijk doel van de vzw is bijzonder en onderscheiden van het algemeen belang. De vzw heeft een belang om de vernietiging te vorderen van bepalingen waarmee de decreetgever bestuurshandelingen heeft bekrachtigd die gevolgen kunnen hebben voor het patrimonium dat zij beoogt te beschermen.

Het beroep in de zaak nr. 4608 is ontvankelijk.

B.5.8. Uit het voorgaande volgt dat de beroepen tot vernietiging ontvankelijk zijn in zoverre zij de artikelen 1 tot 4, 5, 6 en 15 tot 18 van het bestreden decreet beogen; de artikelen 7 tot 9 en 14 worden enkel beoogd in prejudiciële vragen.

Ten gronde

Wat de inachtneming van de normen van internationaal recht en van het recht van de Europese Unie betreft

B.6.1. In elk van de zaken leiden de verzoekende partijen een eerste middel af uit de schending, door de decreetgever, van de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 3, lid 9, en met artikel 9, leden 2 tot 4, van het Verdrag van Aarhus « betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden », alsook met artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 « betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten ».

Meer in het bijzonder wordt het bestreden decreet verweten op onverantwoorde wijze de stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen betreffende een aantal *a priori* onbepaalde en onbepaalbare projecten (artikelen 1 tot 4 van het voormelde decreet) en betreffende verscheidene specifieke projecten (artikelen 5, 6 en 15 tot 18 van hetzelfde decreet) aan de toetsing van de Raad van State te onttrekken om ze aan de toetsing van het

Hof te onderwerpen, terwijl het Hof niet even uitgebreide beroepsmogelijkheden zou bieden als diegene die openstaan voor belanghebbende derden voor de Raad van State.

B.6.2. In sommige zaken wordt het Hof tevens verzocht zich uit te spreken over de grief dat het bestreden decreet op onverantwoorde wijze de stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen betreffende verscheidene specifieke projecten zou onttrekken aan de motiveringsplicht. Aldus zou de decreetgever de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, lid 9, van het Verdrag van Aarhus en met artikel 9, lid 1, van de voormelde richtlijn 85/337/EEG, hebben geschonden.

B.7.1. Het onderzoek door het Hof vereist dat een onderscheid wordt gemaakt tussen, enerzijds, de procedure ingesteld bij de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet en, anderzijds, de specifieke vergunningen die zijn bekrachtigd bij de artikelen 5 tot 17 van hetzelfde decreet.

B.7.2. Met de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet behoudt de decreetgever zich de bevoegdheid voor om vanaf 25 juli 2008, datum van inwerkingtreding van het bestreden decreet, stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen betreffende categorieën van handelingen en werken opgesomd in artikel 1 van het bestreden decreet uit te reiken na afloop van een procedure *sui generis*.

In de loop van de administratieve fase van de totstandkoming van de vergunning, die voorafgaat aan de saisine van het Waals Parlement, moeten de vereisten in verband met de raadpleging van het publiek in acht worden genomen overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels die door de decreetgever zijn geformuleerd en die voortvloeien uit de voormelde richtlijn 85/337/EEG. Bovendien wordt de vergunning verleend overeenkomstig de algemene regels betreffende de toekenning van de stedenbouwkundige vergunningen, milieuvergunningen of globale vergunningen, onder voorbehoud van artikel 2 van het bestreden decreet.

Nadat de vergunning is verleend door de bevoegde administratieve overheid, wordt ze door de Regering overgezonden aan het Parlement binnen een termijn van vijftienveertig dagen te rekenen vanaf de toekenning of de ontvangst ervan. Het Waals Parlement beschikt in

principe over zestig dagen om de voorgelegde vergunning aan te nemen. Bij ontstentenis daarvan wordt de vergunning geacht niet te zijn verleend.

B.7.3. Indien de door het Parlement aangenomen vergunning wordt « bekrachtigd en afgekondigd door de Regering », heeft het wetgevend optreden tot gevolg dat aan de uitgereikte vergunning kracht van wet wordt verleend, zodat zij een hiërarchische waarde verkrijgt die gelijkwaardig is met die van de wetskrachtige bepalingen waarmee de in het geding zijnde vergunning werd geacht in overeenstemming te zijn. Daaruit volgt tevens dat de Raad van State niet in staat is zijn toetsing uit te oefenen ten aanzien van dergelijke vergunningen en dat enkel het Grondwettelijk Hof bevoegd is om kennis te nemen van een beroep tot vernietiging of een vordering tot schorsing ervan.

B.7.4. De bekrachtigingen vervat in de artikelen 5 tot 17 van het bestreden decreet verlenen retroactief kracht van wet aan enkele specifieke vergunningen die door de administratieve overheid werden verleend. Die bepalingen hebben dus tot gevolg dat ze aan de Raad van State de beroepen tot nietigverklaring onttrekken die tegen die vergunningen zijn ingesteld. Enkel het Grondwettelijk Hof is bevoegd om kennis te nemen van een beroep tot vernietiging of een vordering tot schorsing ervan.

Wat de rechterlijke toetsing van de bekrachtigde vergunningen betreft

B.8.1. Krachtens artikel 142 van de Grondwet en artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof is het Hof bevoegd om de overeenstemming te toetsen van wetskrachtige normen met de regels die de bevoegdheden verdelen tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten, alsmede de bestaanbaarheid ervan met de artikelen van titel II « De Belgen en hun rechten » en de artikelen 170, 172 en 191 van de Grondwet.

Daaruit volgt dat het Hof met name bevoegd is om te onderzoeken of de decreetgever de waarborgen vervat zowel in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in verband met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, als in artikel 23, derde lid, 4°, ervan, dat het recht op een gezond leefmilieu erkent, heeft geschonden. Het Hof is eveneens bevoegd om bij zijn toetsing van wetskrachtige normen aan de voormelde referentienormen te onderzoeken of

de ter toetsing voorgelegde bepalingen bestaanbaar zijn met voor België bindende normen van internationaal recht en van het recht van de Europese Unie waarvan de schending in samenhang met de voormelde grondwetsbepalingen wordt aangevoerd, zoals te dezen artikel 3, lid 9, en artikel 9, leden 2 tot 4, van het Verdrag van Aarhus en artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG.

B.8.2. Artikel 3, lid 9, van het Verdrag van Aarhus bepaalt :

« Binnen het toepassingsgebied van de relevante bepalingen van dit Verdrag heeft het publiek toegang tot informatie, heeft het de mogelijkheid van inspraak in besluitvorming en heeft het toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden zonder discriminatie op grond van staatsburgerschap, nationaliteit of woonplaats en, in het geval van een rechtspersoon, zonder discriminatie op grond van de plaats van de statutaire zetel of een feitelijk middelpunt van de activiteiten ».

B.8.3. Artikel 9, leden 2 tot 4, van hetzelfde Verdrag bepaalt :

« 2. Elke Partij waarborgt, binnen het kader van haar nationale wetgeving, dat leden van het betrokken publiek

a) die een voldoende belang hebben

dan wel

b) stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een Partij dit als voorwaarde stelt,

toegang hebben tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie en/of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan, om de materiële en formele rechtmatigheid te bestrijden van enig besluit, handelen of nalaten vallend onder de bepalingen van artikel 6 en, wanneer het nationale recht hierin voorziet en onverminderd het navolgende derde lid, andere relevante bepalingen van dit Verdrag.

Wat een voldoende belang en een inbreuk op een recht vormt wordt vastgesteld in overeenstemming met de eisen van nationaal recht en strokend met het doel aan het betrokken publiek binnen het toepassingsgebied van dit Verdrag ruim toegang tot de rechter te verschaffen. Hiertoe wordt het belang van elke niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de in artikel 2, vijfde lid, gestelde eisen voldoende geacht in de zin van het voorgaande onderdeel *a)*. Dergelijke organisaties worden tevens geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van het voorgaande onderdeel *b)*.

De bepalingen van dit tweede lid sluiten niet de mogelijkheid uit van een herzieningsprocedure voor een bestuursrechtelijke instantie en laten onverlet de eis van het uitputten van de bestuursrechtelijke beroepsang alvorens over te gaan tot rechterlijke herzieningsprocedures, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht.

3. Aanvullend op en onverminderd de in het voorgaande eerste en tweede lid bedoelde herzieningsprocedures, waarborgt elke Partij dat leden van het publiek, wanneer zij voldoen aan de eventuele in haar nationale recht neergelegde criteria, toegang hebben tot bestuursrechtelijke of rechterlijke procedures om het handelen en nalaten van privé-personen en overheidsinstanties te betwisten die strijdig zijn met bepalingen van haar nationale recht betreffende het milieu.

4. Aanvullend op en onverminderd het voorgaande eerste lid, voorzien de in het voorgaande eerste, tweede en derde lid bedoelde procedures in passende en doeltreffende middelen, met inbegrip van, zo nodig, een dwangmiddel tot rechtsherstel en zijn zij billijk, snel en niet onevenredig kostbaar. Beslissingen ingevolge dit artikel zijn schriftelijk of worden schriftelijk vastgelegd. Beslissingen van rechterlijke instanties, en waar mogelijk van andere organen, zijn voor het publiek toegankelijk ».

B.8.4. Artikel 10*bis* van de voormelde richtlijn 85/337/EEG bepaalde :

« De lidstaten zorgen ervoor dat, in overeenstemming met het toepasselijke nationale rechtsstelsel, leden van het betrokken publiek die :

a) een voldoende belang hebben, dan wel

b) stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een lidstaat dit als voorwaarde stelt,

in beroep kunnen gaan bij een rechtbank of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan om de materiële of formele rechtmatigheid van enig besluit, handelen of nalaten vallend onder de bepalingen betreffende de inspraak van het publiek van deze richtlijn aan te vechten.

De lidstaten bepalen in welk stadium de besluiten, handelingen of nalatigheden kunnen worden aangevochten.

Wat een voldoende belang dan wel een inbreuk op een recht vormt, wordt bepaald door de lidstaten in het licht van de doelstelling om het publiek een ruime toegang tot de rechter te verlenen. Te dien einde wordt het belang van een niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de vereisten van artikel 1, lid 2, geacht voldoende te zijn in de zin van punt a) van dit artikel. Tevens worden die organisaties geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van punt b) van dit artikel.

De bepalingen van dit artikel sluiten een toetsingsprocedure in eerste instantie bij een bestuursrechtelijke instantie niet uit en doen niet af aan de eis dat de bestuursrechtelijke toetsingsprocedures doorlopen moeten zijn alvorens beroep bij een rechterlijke instantie kan worden ingesteld, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht.

Een dergelijke procedure moet eerlijk, billijk en snel zijn en mag niet buitensporig kostbaar zijn.

Ter verhoging van de effectiviteit van het bepaalde in dit artikel dragen de lidstaten er zorg voor dat het publiek praktische informatie wordt verstrekt over toegang tot beroepsprocedures bij bestuursrechtelijke en rechterlijke instanties ».

B.8.5. De richtlijn 85/337/EEG werd ingetrokken bij artikel 14 van de richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 « betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten ». Artikel 11 van die richtlijn herhaalt evenwel in essentie de inhoud van artikel 10*bis* van de voormelde richtlijn 85/337/EEG vermits het bepaalt :

« 1. De lidstaten zorgen ervoor dat, in overeenstemming met het toepasselijke nationale rechtsstelsel, leden van het betrokken publiek die :

a) een voldoende belang hebben, dan wel

b) stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een lidstaat dit als voorwaarde stelt,

in beroep kunnen gaan bij een rechtbank of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan om de materiële of formele rechtmatigheid van enig besluit, handelen of nalaten vallend onder de bepalingen betreffende de inspraak van het publiek van deze richtlijn aan te vechten.

2. De lidstaten bepalen in welk stadium een besluit, handelen of nalaten kan worden aangevochten.

3. Wat een voldoende belang dan wel een inbreuk op een recht vormt, wordt bepaald door de lidstaten in het licht van de doelstelling om het publiek een ruime toegang tot de rechter te verlenen. Te dien einde wordt het belang van een niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de vereisten van artikel 1, lid 2, geacht voldoende te zijn in de zin van lid 1, onder a), van dit artikel. Tevens worden die organisaties geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van lid 1, onder b), van dit artikel.

4. De bepalingen van dit artikel sluiten een toetsingsprocedure in eerste instantie bij een bestuursrechtelijke instantie niet uit en doen niet af aan de eis dat de bestuursrechtelijke toetsingsprocedures doorlopen moeten zijn alvorens beroep bij een rechterlijke instantie kan worden ingesteld, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht.

Een dergelijke procedure moet eerlijk, billijk en snel zijn en mag niet buitensporig kostbaar zijn.

5. Ter verhoging van de effectiviteit van het bepaalde in dit artikel dragen de lidstaten er zorg voor dat het publiek praktische informatie wordt verstrekt over toegang tot beroepsprocedures bij bestuursrechtelijke en rechterlijke instanties ».

B.9.1. Die Europese en internationale bepalingen vereisen dat de rechtmatigheid van de vergunningen die onder het toepassingsgebied ervan vallen, in beginsel ten gronde en wat de gevolgde procedure betreft, wordt getoetst door een rechtscollege of door enig ander onafhankelijk en onpartijdig orgaan.

B.9.2. Met zijn arrest nr. 30/2010 heeft het Hof aan het Hof van Justitie van de Europese Unie vragen gesteld over de interpretatie die aan die bepalingen dient te worden gegeven.

Bij zijn arrest van 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.*, heeft het Hof van Justitie geantwoord :

« 45. Uit artikel 2, lid 2, van het Verdrag van Aarhus, gelezen in samenhang met de artikelen 6 en 9 ervan, alsmede uit artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337 blijkt dat noch dit verdrag noch deze richtlijn van toepassing is op projecten die worden aangenomen bij een wetgevingshandeling die voldoet aan de in punt 31 van dit arrest genoemde voorwaarden (zie arrest *Boxus e.a.*, reeds aangehaald, punt 50).

46. Met betrekking tot andere projecten, dat wil zeggen projecten die worden aangenomen bij een andere dan een wetgevingshandeling of bij een wetgevingshandeling die deze voorwaarden niet vervult, volgt reeds uit de bewoordingen van artikel 9, lid 2, van het Verdrag van Aarhus en artikel 10*bis* van richtlijn 85/337 dat de lidstaten dienen te voorzien in een beroepsmogelijkheid bij een rechterlijke instantie of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan om de materiële of formele rechtmatigheid aan te vechten van enig besluit, handelen of nalaten dat binnen de werkingssfeer van artikel 6 van het Verdrag van Aarhus of van richtlijn 85/337 valt (zie arrest *Boxus e.a.*, punt 51).

47. Op grond van hun procedurele autonomie en mits zij het gelijkwaardigheids- en het effectiviteitsbeginsel eerbiedigen, beschikken de lidstaten bij de uitvoering van artikel 9, lid 2, van het Verdrag van Aarhus en artikel 10*bis* van richtlijn 85/337 over speelruimte. Met name is het hun zaak te bepalen welke rechterlijke instantie of welk bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan bevoegd is om kennis te nemen van de in die bepalingen bedoelde beroepen en volgens welke procedureregels uitspraak wordt gedaan, voor zover de voormelde bepalingen in acht zijn genomen (zie arrest *Boxus e.a.*, punt 52).

48. Artikel 9 van het Verdrag van Aarhus en artikel 10*bis* van richtlijn 85/337 zouden evenwel ieder nuttig effect verliezen wanneer het enkele feit dat een project wordt vastgesteld bij een wetgevingshandeling die niet aan de in punt 31 van dit arrest genoemde voorwaarden voldoet, meebrengt dat tegen deze handeling geen enkele beroepsmogelijkheid in de zin van die bepalingen openstaat om de materiële of formele rechtmatigheid ervan aan te vechten (zie arrest *Boxus e.a.*, punt 53) ».

B.9.3. Zoals werd aangegeven in B.7.3 en B.7.4, heeft het bestreden decreet tot gevolg dat alleen het Hof bevoegd is om de daarin bedoelde vergunningen te vernietigen of te schorsen.

Het Hof is echter niet bevoegd om een exhaustieve materiële en formele toetsing uit te voeren van de handelingen ter voorbereiding van de bekrachtiging of de aanneming van de in het geding zijnde vergunningen, zelfs aan de regels van internationaal en Europees recht die vervat zijn in het Verdrag van Aarhus of in de richtlijn 85/337/EEG.

Hoewel het Hof, via de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, erop toeziet dat de wetgever zijn verplichting van voorafgaande aanmelding bij de Europese Commissie in acht neemt, kan het, wanneer de schending van die verplichting, ten aanzien van het recht van de Europese Unie, een fundamentele procedurefout vormt, de bevoegdheden die door de Grondwetgever en de bijzondere wetgever aan het Hof werden toegewezen, niet uitbreiden zodat ze een dergelijke formele toetsing overstijgen, en zelf de materiële toetsing uitvoeren van de inachtneming van de procedureregels in milieuaangelegenheden die voorafgaan aan de aanneming van de bestreden wetgevingshandeling.

B.9.4. De omvang van de toetsing door het Grondwettelijk Hof kan bijgevolg niet worden gelijkgesteld met die van de toetsing door de Raad van State, zodat de bevoegdheid van het grondwettelijke rechtscollege zoals die voortvloeit uit de Grondwet en uit de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, niet volstaat om te voldoen aan de vereisten inzake rechterlijke toetsing, wanneer de projecten binnen de werkingssfeer van het Verdrag van Aarhus en van de richtlijn 85/337/EEG vallen.

B.10.1. De categorie van burgers aan wie die vergunningen nadeel berokkenen, wordt dus op verschillende wijze behandeld ten opzichte van de andere burgers wat de jurisdictionele waarborg betreft die bij artikel 159 van de Grondwet, artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (met name in het kader van de bij de artikelen 6, 8 en 14 ervan gewaarborgde rechten) en bij artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State is toegekend, aangezien die vergunningen niet meer het voorwerp kunnen uitmaken van een beroep tot nietigverklaring voor een rechter die, zoals de Raad van State, beschikt over een toetsingsbevoegdheid die zich uitstrekt tot zowel de grond van de bestreden vergunning als de procedure voorafgaand aan de aanneming ervan.

Een dergelijk verschil in behandeling is discriminerend, behalve indien het op een wettige doelstelling berust en redelijk is verantwoord.

B.10.2. In de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet werd gepreciseerd :

«De doelstelling die wordt nagestreefd met de ontworpen decreetsbepalingen met betrekking tot de gewestelijke vergunningen bestaat erin de bekrachtiging door het Waals Parlement mogelijk te maken van bepaalde vergunningen uitgereikt door de gemachtigd ambtenaar of gezamenlijk door de gemachtigd ambtenaar en de technisch ambtenaar of, op beroep, door de Regering. Sinds verscheidene jaren merkt men immers een groeiende belangstelling van het Waals Parlement voor de opvolging van dossiers die het plaatselijk belang overstijgen. De talrijke parlementaire vragen die worden gesteld en de talrijke interpellaties die in het Parlement worden gehouden over het stadium van onderzoek van de vergunningsaanvragen voor diverse projecten getuigen daarvan.

[...]

Indien de verandering van bevoegd rechtscollege in die zin zou moeten worden gezien dat zij een verschil in behandeling onder de omwonenden met zich meebrengt naargelang een gemeenrechtelijk project dan wel een project waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan op hen betrekking heeft – *quod non* –, zou dat verschil verantwoord zijn door het objectieve verschil tussen de aanvragen voor gemeenrechtelijke vergunningen en de aanvragen voor vergunningen voor dat type project.

De projecten waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan verschillen immers per definitie van de gemeenrechtelijke projecten in zoverre zij projecten van algemeen belang zijn. Er bestaan immers objectieve criteria die maken dat een project al dan niet van algemeen belang is en die, ten aanzien van het Waalse Gewest, te maken hebben met het sociale of economische karakter ervan, dan wel met het karakter ervan op het vlak van energie, mobiliteit, patrimonium of milieu.

[...]

De wil van de Regering bestaat erin het Waals Parlement te betrekken bij haar beleid inzake duurzame ontwikkeling van het Waalse grondgebied. Daartoe wil zij de rol van het Waals Parlement, wat de besluitvorming met betrekking tot projecten betreft, niet beperken tot de mogelijkheid van parlementaire vragen en interpellaties alleen. Daarbij gaat het erom het Waals Parlement bij de besluitvorming te betrekken door het Parlement de bevoegdheid toe te kennen de bekrachtiging van uitgereikte vergunningen te weigeren » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2007-2008, nr. 805/1, pp. 1 tot 7).

Tijdens de commissiebesprekingen werd voorts gepreciseerd :

« Men mag evenmin vergeten dat de werkelijke doelstelling van de tekst erin bestaat bepaalde ‘verzande’ dossiers, vandaag 13 in getal en morgen misschien meer, uit de procedurele impasse te halen.

[...]

Dhr. [...] merkt het hiaat op dat bestaat tussen de nagestreefde doelstelling die wordt voorgesteld in de memorie van toelichting, enerzijds, en de doelstelling zoals zij blijkt uit de herhaalde verklaringen van de minister in de media, waar hoofdzakelijk sprake ervan is de beroepen bij de Raad van State te beperken, anderzijds. Daarbij dient een enorme hypocrisie te worden aangeklaagd; in de memorie van toelichting heeft men durven te schrijven dat ‘in tegenstelling met wat de CWEDD (Waalse milieuraad voor duurzame ontwikkeling) beweert, in de ontworpen tekst het niet erom gaat een vermindering van het aantal contentieuze beroepen te beogen’, terwijl overal in de pers slechts daarvan sprake is: de beroepen vermijden » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2007-2008, nr. 805/5, pp. 10 en 16).

Voorts werd onderstreept dat het bestreden decreet « het mogelijk » moest « maken de sereniteit in bepaalde dossiers terug te vinden » (*ibid.*, p. 12) waarbij wordt vermeden dat « vanuit het decreet WWROSPE of het milieudecreet, interpretaties door het rechtscollege waarbij beroepen zijn ingesteld, [...] het algemeen belang in gevaar brengen ». Het werd aldus noodzakelijk geacht « dat op hol slaan van de procedure waarbij de Raad van State de decreten op extreme wijze interpreteert, te stoppen » (*ibid.*, p. 16).

De minister verduidelijkte voorts :

« [...] de protesten hebben niet zozeer betrekking op de procedure, maar op het feit dat de protesteerdere niet willen dat een vergunning wordt uitgereikt, om redenen die met een persoonlijk belang te maken hebben. Hij citeert in dat verband het voorbeeld van de vallei van de Hain en wijst erop dat de protesteerdere niet van een dergelijk zuiveringsstation wil horen spreken, reden waarom hij om het even welk motief zoekt dat hem de mogelijkheid zou bieden de installatie ervan te beletten. Hij gaat ervan uit dat het daarbij gaat om een strijd waarbij het particulier belang en het algemeen belang tegenover elkaar worden geplaatst. Dhr. minister wijst erop dat hij de vergunning kan verlenen, maar dat het Parlement, natuurlijke behoeder van het gewestelijk belang, zonder betwisting het meest geschikt is om het bestaan van het gewestelijk belang te bevestigen.

[...]

Dhr. minister verzoekt zijn tegenstanders te zweren dat zij in de toekomst dat ontwerpdecreet nooit zullen gebruiken omdat zij dat niet nodig zouden hebben. Volgens dhr. minister kan niemand iets dergelijks zeggen aangezien zelfs de mandatarissen van de oppositie bij dat ontwerpdecreet belang hebben, bewust als ze zijn van het NIMBY-fenomeen

en van het feit dat de voorrang dient te worden gegeven aan het algemeen belang ten opzichte van het particulier belang van één persoon » (*ibid.*, pp. 31-32).

B.10.3. Uit het voorgaande blijkt dat de decreetgever, door het bestreden decreet aan te nemen, tot doel had de parlementsleden te betrekken bij het aannemen van bepaalde vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan, teneinde een grotere democratische legitimiteit eraan te verlenen en een grotere rechtszekerheid te waarborgen voor de belangrijke bouwplaatsen die daarvan het voorwerp waren.

B.11. Artikel 2, lid 2, van het Verdrag van Aarhus bepaalt dat de organen of instellingen die optreden in een rechterlijke of wetgevende hoedanigheid niet kunnen worden gelijkgesteld met « overheidsinstanties » in de zin van het Verdrag.

Artikel 1, lid 5, van de voormelde richtlijn 85/337/EEG bepaalde :

« Deze richtlijn is niet van toepassing op projecten die in detail worden aangenomen via een specifieke nationale wet, aangezien de doelstellingen die met de onderhavige richtlijn worden nagestreefd, met inbegrip van de verstrekking van gegevens, dan worden bereikt via de wetgevingsprocedure ».

Artikel 1, lid 4, van de voormelde richtlijn 2011/92/EU herhaalt die bepaling.

B.12.1. Door het Hof ondervraagd over de draagwijdte van artikel 2, lid 2, van het Verdrag van Aarhus en artikel 1, lid 5, van de richtlijn 85/337/EEG, heeft het Hof van Justitie geoordeeld :

« 30. Artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337 houdt in dat deze richtlijn, wanneer de doelstellingen ervan, met inbegrip van de verstrekking van gegevens, via een wetgevingsprocedure worden bereikt, niet van toepassing is op het betrokken project (zie arrest van 19 september 2000, *Linster*, C-287/98, *Jurispr. blz. I-6917*, punt 51, en arrest *Boxus e.a.*, reeds aangehaald, punt 36).

31. Deze bepaling stelt de uitsluiting van een project van de werkingssfeer van richtlijn 85/337 afhankelijk van twee voorwaarden. De eerste voorwaarde is, dat het project in detail wordt aangenomen via een specifieke wet. De tweede voorwaarde is, dat de doelstellingen van deze richtlijn, daaronder begrepen die van de verstrekking van gegevens, via de wetgevingsprocedure worden bereikt (zie arrest van 16 september 1999, *WWF e.a.*, C-435/97, *Jurispr. blz. I-5613*, punt 57, en arrest *Boxus e.a.*, punt 37).

32. De eerste voorwaarde impliceert om te beginnen dat het project via een specifieke wetgevingshandeling wordt vastgesteld. Dienaangaande zij erop gewezen dat de begrippen ‘ project ’ en ‘ vergunning ’ in artikel 1, lid 2, van richtlijn 85/337 worden omschreven. Bijgevolg valt een wetgevingshandeling houdende vaststelling van een project slechts binnen de werkingssfeer van artikel 1, lid 5, van deze richtlijn, wanneer zij specifiek is en dezelfde kenmerken als een dergelijke vergunning heeft. De wetgevingshandeling moet met name de opdrachtgever het recht geven om het project uit te voeren (zie reeds aangehaalde arresten WWF e.a., punt 58, en Boxus e.a., punt 38).

33. Verder moet het project tot in detail - dat wil zeggen voldoende nauwkeurig en definitief - worden vastgesteld, zodat de wetgevingshandeling tot vaststelling ervan, net als een vergunning, alle door de wetgever in aanmerking genomen onderdelen moet omvatten die relevant zijn voor de beoordeling van de milieueffecten (zie arresten WWF e.a., punt 59, en Boxus e.a., punt 39). Uit de wetgevingshandeling moet dus blijken dat de doelstellingen van richtlijn 85/337 in het geval van het betrokken project zijn bereikt (zie reeds aangehaalde arresten Linster, punt 56, en Boxus e.a., punt 39).

34. Uit het voorgaande volgt dat een wetgevingshandeling niet kan worden geacht een project in detail te hebben aangenomen in de zin van artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337, wanneer zij niet ziet op alle onderdelen van het project die nodig zijn om de milieueffecten te beoordelen, of de vaststelling van andere handelingen vergt om de opdrachtgever het recht te geven het project te verwezenlijken (zie arresten WWF e.a., punt 62; Linster, punt 57, en Boxus e.a., punt 40).

35. Aangaande de tweede voorwaarde blijkt uit artikel 2, lid 1, van richtlijn 85/337 dat de belangrijkste doelstelling van richtlijn 85/337 is, dat de projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, met name gezien hun aard, omvang of ligging, vóór de verlening van de vergunning worden onderworpen aan een beoordeling van die effecten (zie arresten Linster, punt 52, en Boxus e.a., punt 41).

36. De vijfde overweging van de considerans van richtlijn 85/337 preciseert voorts dat de beoordeling dient plaats te vinden aan de hand van passende informatie die door de opdrachtgever wordt verstrekt en eventueel wordt aangevuld door de autoriteiten en het publiek voor wie het project gevolgen kan hebben (zie arresten WWF e.a., punt 61; Linster, punt 53, en Boxus e.a., punt 42).

37. Bijgevolg dient de wetgever, wanneer het project wordt aangenomen, over voldoende informatie te beschikken. Ingevolge artikel 5, lid 3, van richtlijn 85/337 en bijlage IV daarbij moet de door de opdrachtgever te verstrekken informatie ten minste een beschrijving van het project bevatten, met informatie omtrent vestigingsplaats, aard en omvang van het project, een beschrijving van de beoogde maatregelen om aanzienlijke nadelige effecten te vermijden, te beperken en zo mogelijk te verhelpen, en de nodige gegevens om de vermoedelijke significante milieueffecten van het project te kunnen bepalen en beoordelen (zie arresten Linster, punt 55, en Boxus e.a., punt 43).

38. Gelet op de kenmerken van procedures ter goedkeuring van een ontwerp in meerdere fasen, verzet richtlijn 85/337 zich niet ertegen dat één enkel project wordt goedgekeurd bij twee handelingen van nationaal recht, die samen als een vergunning in de zin van artikel 1, lid 2, ervan worden beschouwd (zie in die zin arrest van 4 mei 2006, Commissie/Verenigd Koninkrijk, C-508/03, Jurispr. blz. I-3969, punt 102). Bijgevolg kan de wetgever bij de

vaststelling van de definitieve handeling tot goedkeuring van een project steunen op informatie die in het kader van een voorafgaande administratieve procedure is verzameld (zie arrest *Boxus e.a.*, punt 44).

39. Het bestaan van een dergelijke administratieve procedure kan evenwel niet ertoe leiden dat een project kan worden geacht overeenkomstig artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337 in detail bij een specifieke wet te zijn aangenomen, wanneer die wet niet de twee in punt 31 van het onderhavige arrest genoemde voorwaarden vervult. Zoals het Hof heeft geoordeeld in punt 45 van het reeds aangehaalde arrest *Boxus e.a.* kan een wetgevingshandeling die een reeds bestaande bestuurshandeling zuiver en eenvoudig ‘ratificeert’, en daarbij louter gewag maakt van dringende redenen van algemeen belang zonder dat eerst een wetgevingsprocedure ten gronde is gevoerd om aan die voorwaarden te voldoen, derhalve niet als een specifieke wet in de zin van deze bepaling worden aangemerkt, zodat zij niet volstaat om een project van de werkingssfeer van richtlijn 85/337 uit te sluiten.

40. In het bijzonder kan een wetgevingshandeling die is aangenomen zonder dat de leden van het wetgevingsorgaan over de in punt 37 van het onderhavige arrest vermelde informatie beschikten, niet binnen de werkingssfeer van artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337 vallen (zie arrest *Boxus e.a.*, punt 46).

41. Het staat aan de nationale rechter, uit te maken of deze voorwaarden zijn vervuld. Daarbij moet hij rekening houden zowel met de inhoud van de wetgevingshandeling als met de volledige wetgevingsprocedure die tot de vaststelling ervan heeft geleid, in het bijzonder met de voorbereidende handelingen en de parlementaire debatten (zie arrest *Boxus e.a.*, punt 47).

[...]

43. Derhalve dient op de tweede vraag te worden geantwoord dat artikel 2, lid 2, van het Verdrag van Aarhus en artikel 1, lid 5, van richtlijn 85/337 aldus moeten worden uitgelegd dat van de respectieve werkingssferen van deze teksten enkel projecten zijn uitgesloten die in detail worden aangenomen via een specifieke wet, zodat de met deze teksten nagestreefde doelen via de wetgevingsprocedure zijn bereikt. Het staat aan de nationale rechter om, rekening houdend zowel met de inhoud van de vastgestelde wet als met de volledige wetgevingsprocedure die tot de vaststelling ervan heeft geleid, in het bijzonder met de voorbereidende handelingen en de parlementaire debatten, na te gaan of aan deze twee voorwaarden is voldaan. In dit verband kan een wet die een reeds bestaande bestuurshandeling zuiver en eenvoudig ‘ratificeert’, en daarbij louter gewag maakt van dringende redenen van algemeen belang zonder dat eerst een wetgevingsprocedure ten gronde is gevoerd om aan die voorwaarden te voldoen, niet als een specifieke wet in de zin van deze bepaling worden aangemerkt, zodat een dergelijke wet niet volstaat om een project van de respectieve werkingssferen van dat verdrag en van die richtlijn uit te sluiten » (HvJ, 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.* voormeld).

B.12.2. Uit dat arrest blijkt dat teneinde te kunnen bepalen of een project dat het voorwerp heeft uitgemaakt van een wetgevingshandeling al dan niet binnen de werkingssfeer valt van de vereisten inzake materiële of formele rechterlijke toetsing bedoeld in artikel 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG en in herinnering gebracht in B.9.1 en B.9.2, de nationale rechter

dient na te gaan of met het project de voorwaarden voor de toepassing van artikel 2, lid 2, van het Verdrag van Aarhus en van artikel 1, lid 5, van de voormelde richtlijn, zoals zij werden vastgelegd door het Hof van Justitie, al dan niet in acht zijn genomen.

De vereisten inzake rechterlijke toetsing zijn immers slechts opgelegd ten aanzien van de projecten die worden aangenomen bij een andere dan een wetgevingshandeling of bij een wetgevingshandeling die de voorwaarden van artikel 2, lid 2, van het Verdrag van Aarhus en van artikel 1, lid 5, van de voormelde richtlijn niet vervult (HvJ, 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.*, punt 46); de specifieke wetgevingshandelingen die beantwoorden aan de voorwaarden van het voormelde arrest *Solvay*, punt 31, ontsnappen aan de voormelde vereisten inzake rechterlijke toetsing.

B.12.3. Uit het voormelde arrest *Solvay e.a.* blijkt dat, om te voldoen aan de voorwaarden van artikel 2, lid 2, van het Verdrag van Aarhus en van artikel 1, lid 5, van de voormelde richtlijn, het project om te beginnen tot in detail moet worden vastgesteld, voldoende nauwkeurig en specifiek, door een wetgevingshandeling die dezelfde kenmerken als een vergunning heeft en die de opdrachtgever toelaat het project uit te voeren, waarbij de wetgever alle onderdelen van het project die relevant zijn voor de beoordeling van de milieueffecten in aanmerking heeft genomen (HvJ, 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.*, punten 32-33).

Bovendien moeten de doelstellingen van de richtlijn inzake milieueffectbeoordeling worden bereikt, met name voor wat betreft de terbeschikkingstelling van informatie door de opdrachtgever, eventueel aangevuld door de autoriteiten en het publiek; daartoe dient de wetgever, wanneer het project wordt aangenomen, over voldoende informatie te beschikken die ten minste (1) een beschrijving van het project bevat, met informatie omtrent vestigingsplaats, aard en omvang van het project, (2) een beschrijving van de beoogde maatregelen om aanzienlijke nadelige effecten te vermijden, te beperken en zo mogelijk te verhelpen, en (3) de nodige gegevens om de vermoedelijke significante milieueffecten van het project te kunnen bepalen en beoordelen (HvJ, 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.*, punten 35-37).

In dat opzicht kan de wetgever steunen op informatie die in het kader van de voorafgaande administratieve procedure is verzameld (HvJ, 16 februari 2012, C-182/10,

Solvay e.a., punt 38), maar kan hij niet zich ertoe beperken een reeds bestaande bestuurshandeling zuiver en eenvoudig te «ratificeren», en daarbij louter gewag te maken van dwingende redenen van algemeen belang zonder dat eerst een wetgevingsprocedure ten gronde is gevoerd om aan die voorwaarden te voldoen (HvJ, 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.*, punt 39).

B.13. Hoewel het Hof in beginsel niet bevoegd is om, al was het maar via zijn toetsing van de bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, de parlementaire procedure te controleren aan het eind waarvan een wetgevingshandeling werd aangenomen, dient te worden vastgesteld dat in het onderhavige geval de bevoegdheid om rekening te houden «zowel met de inhoud van de wetgevingshandeling als met de volledige wetgevingsprocedure die tot de vaststelling ervan heeft geleid, in het bijzonder met de voorbereidende handelingen en de parlementaire debatten» (HvJ, 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.*, punt 41) voortvloeit uit de noodzaak de werkingssfeer van de in B.9.1 en B.9.2 vermelde vereisten van het recht van de Europese Unie te bepalen.

Die controle kan dus noch met een materiële toetsing, noch met een procedurele toetsing van de grondwettigheid van wetskrachtige bepalingen worden gelijkgesteld, maar vormt een voorafgaand onderzoek, opgelegd bij het recht van de Europese Unie, van de kwalificatie van de bestreden wetgevingshandeling.

Wat de artikelen 5 tot 17 van het bestreden decreet betreft

B.14.1. Zoals het Hof in zijn arrest nr. 30/2010 heeft opgemerkt, werd tijdens de aanneming van de artikelen 5 tot 17 van het bestreden decreet aan de parlementsleden slechts een beperkte rol gegeven. Uit de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet blijkt dat hun stem het bestaan van die vergunningen, dat losstaat van de bekrachtiging, niet in het gedrang kon brengen. Het was de parlementsleden overigens verboden de vergunningsaanvraag opnieuw te onderzoeken of de vergunning te wijzigen (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2007-2008, nr. 805/5, p. 36). Er werd hun enkel gevraagd zich uit te spreken over het bestaan van een «gewestelijk belang» of van een «aanzienlijk belang» voor het Waalse Gewest (*ibid.*, pp. 6 en 31).

Uit het onderzoek van de parlementaire voorbereiding blijkt dat de parlementsleden zich klaarblijkelijk ertoe hebben beperkt de aan de vergadering voorgelegde projecten zuiver en eenvoudig te «ratificeren», zodat die bepalingen, daar zij noch de vereisten inzake rechterlijke toetsing die zijn vermeld in B.9.1 en B.9.2, noch de voorwaarden inzake een specifieke wetgevingshandeling die in herinnering zijn gebracht in B.12 in acht nemen, dus een schending inhouden van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 1, lid 5, en *10bis* van de richtlijn 85/337/EEG.

B.14.2. Die vaststelling doet geen afbreuk aan het bestaan van een recht van daadwerkelijk beroep, in de zin van artikel *10bis* van de voormelde richtlijn 85/337/EEG of van artikel 11 van de voormelde richtlijn 2001/92/EU, tegen de vergunningen die het voorwerp hebben uitgemaakt of hebben kunnen uitmaken van een decretale bekrachtiging vermits het, aangezien de bestreden artikelen moeten worden vernietigd, aan de Raad van State toekomt toe te zien op de formele en materiële wettigheid van die vergunningen.

B.14.3. Het eerste middel is gegrond in zoverre het gericht is tegen de artikelen 5, 6 en 15 tot 17 van het bestreden decreet.

Wat de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet betreft

B.15.1. In tegenstelling tot de bekrachtigingen vervat in de artikelen 5 tot 17, die betrekking hebben op specifieke projecten, beperken de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet zich ertoe om, zoals in B.7.2 en B.7.3 in herinnering is gebracht, een procedure *sui generis* in te voeren, die van toepassing is op de categorieën van projecten die zijn vermeld in het bestreden artikel 1.

B.15.2. Zoals zij is georganiseerd, beperkt die procedure zich ertoe te bepalen dat het Parlement de vergunning die aan het Parlement wordt voorgelegd «ratificeert» en dat bij ontstentenis ervan, de vergunning geacht wordt niet te zijn verstrekt (artikel 3).

Er is overigens geen enkele vereiste bepaald ten aanzien van de nadere regels inzake beraadslaging door de decreetgever, in het bijzonder ten aanzien van de inhoud van het

project dat aan beraadslaging wordt onderworpen of ten aanzien van de documenten die ter beschikking van de parlementsleden dienen te worden gesteld.

Aldus maakt de procedure ingesteld bij de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet het niet mogelijk te waarborgen dat zal zijn voldaan aan de in B.12 in herinnering gebrachte vereisten van het recht van de Europese Unie inzake « specifieke wetgevingshandelingen ».

B.15.3. Het eerste middel is gegrond in zoverre het gericht is tegen de artikelen 1 tot 4 van het bestreden decreet.

B.15.4. Aangezien de andere middelen niet tot een ruimere vernietiging zouden kunnen leiden, dienen zij niet te worden onderzocht.

Wat artikel 18 van het bestreden decreet betreft

B.16. Aangezien artikel 18 van het bestreden decreet de datum van inwerkingtreding van alle bepalingen van het decreet van 17 juli 2008 bepaalt, zijn de middelen niet gegrond in zoverre zij tegen die bepaling zijn gericht, voor zover zij de datum van inwerkingtreding bepaalt van bepalingen van het bestreden decreet die niet worden vernietigd.

Ten aanzien van de prejudiciële vragen

B.17. Uit de vernietiging van de artikelen 6, 15, 16 en 17, die terugwerkende kracht heeft, volgt dat de prejudiciële vragen geformuleerd in het kader van de zaken nrs. 4673 en 4674, vermeld in B.3.3.2, in het kader van de zaak nr. 4706, vermeld in B.3.4.2, en in het kader van de zaken nrs. 4707 en 4708, vermeld in B.3.5.2, thans zonder voorwerp zijn.

B.18. Het Hof dient zich daarentegen nog uit te spreken over de prejudiciële vragen die aan het Hof werden gericht in het kader van de zaken nrs. 4589, 4682 en 4683, vermeld in B.3.6, en in het kader van de zaken nrs. 4675 en 4678, vermeld in B.3.7.2. Die zaken hebben respectievelijk betrekking op de bestaanbaarheid van de artikelen 7 tot 9 en 14 van het in het geding zijnde decreet met inzonderheid de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, al dan niet

in samenhang gelezen met de artikelen 8 en 9 van het voormelde Verdrag van Aarhus en met artikel 10*bis* van de voormelde richtlijn 85/337/EEG.

In zoverre zij betrekking hebben op de inachtneming van het recht op een daadwerkelijk beroep van de omwonenden die belang hebben bij de nietigverklaring van de in die bepalingen beoogde vergunningen, en rekening houdend met wat is uiteengezet in B.8 tot B.14, dienen die prejudiciële vragen om dezelfde redenen bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt de artikelen 1 tot 6 en 15 tot 17 van het decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 « betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan »;

- verwerpt de beroepen voor het overige;

- stelt vast dat de prejudiciële vragen in de zaken nrs. 4673, 4674, 4706, 4707 en 4708 zonder voorwerp zijn;

- zegt voor recht :

De artikelen 7 tot 9 en 14 van het decreet van het Waalse Gewest van 17 juli 2008 « betreffende enkele vergunningen waarvoor er dringende redenen van algemeen belang bestaan » schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 2, lid 2, en 9, lid 2, van het Verdrag van Aarhus, ondertekend op 25 juni 1998, « betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden » en met de artikelen 1, lid 5, en 10*bis* van de richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 « betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten » (thans de artikelen 2, lid 4, en 11 van de richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 « betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten »).

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 22 november 2012.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

R. Henneuse